

ELŐFIZETÉS:

Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a lap tulajdonosnak kül-
dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ KÖZLÖNY.

HIRDETESI DIJ:

egy 1 hasábos petit sor
10 kr., többszöri hirdet-
ésnél olcsóbb. Nyiltér
sora 25 kr. Bélyegdíj min-
den hirdetésnél 30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor nyomdájában és
a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 15 kr.

Megjelenik minden kedden.

Egyes szám ára 15 kr.

A választás előtt.

Zombor aránylag igen terjedt értelmiségi osztállyal dicsekedhetik. Lakja néhány, de tehetős földbirtokos; elég sok nevére méltó kereskedő és iparos; egy nagy sereg, bár jobbára szegény hivatalnok.

A választás nálunk nem lehet józan ember szemében pártkérdés; mert mi magyarok ha nagyon összetartunk is, csak vállvetett erővel győzhetünk.

Már pedig az érdekek és vélemények harca sohasem találkozhatik ennyi értelmes ember ezerféle felfogásához képest úgy, hogy mindnyájan egy politikai elvű jelöltben állapodhassanak meg. Tehát a választás reánk nézve nem programkérdés; hanem a nemzetiség kérdése. Nem azt parancsolja helyzetünk, hogy politikai hitünket követve folyjunk be alkotmányos szavazatunkkal hazánk jövőjére; hanem azt, hogy miután egy számra nézve velünk egyenlő, de nyelve és partikuláris igényei folytán velünk soha egyezni nem akaró féllel, a szerbekkel állunk szemben, mutassuk meg, hogy ez a város igenis magyar legalább annyiban, amennyiben nem szerb.

Itt csak arról lehet szó: ki az a jelölt, akinek személyében először magyar embert; másodsor városunk igényeinek avatos ismerőjét, lelkes támogatóját; harmadszor a magyarpartii többség bizalmának letéteményesét föltalálhatjuk?

Ez a három kellék Czedler János ügyvéd és városi főkapitány személyében a legszebb harmoniában együtt van.

Ó az egyetlen ember városunkban, aki köré minden ajku és rendű magyarpárti választó legbiztosabban tömöríthető. Programja szabadelvű.

És e pontnál megakad tollunk, megakad azon botrányokban, melyet egypár úri ember a nagy értekezleten már-már eldobott.

Uram! Tiszteljék az önök elvi álláspontját, méltányolják hazáfiúi önzetlen buzgalmukat. Továbbá önök ép úgy látnak, tudnak mindent, ami bennünket magyarokat környez, környezett és környezni fog, mint mi. Tehát se szót nem szaporítunk, se nem kapacitálunk, csak annyit mondunk, amit minden idő és kor elismert, hogy: Okos ember két rossz közül a kisebbiket választja.

Tény, hogy Zomborból szabadelvűpárti jelölt megy az országgyűlésre, ha mi győzünk, ha a szerbek; más pártnak itt kilátása se lehet. Az értelmiségben ha van is független pártállású elem, az városunk viszonyaira tekintettel, elég ildomos és hazafias lesz merev elvi nézeteit a magyarság legfelső fogalmának alárendelni. Tehát itt tisztességes ellenzéki pártot összerakni semmi erőfeszítéssel se lehetséges.

Annál kevésbé remélhető az, mert suttyomban emlegetett jelöltjük sem országos, se megyei, se városi nevezetesség; népszerűségét egypár kör korlátolja.

Világos tehát, hogy győzelemre még csak kilátásuk se lehet. Hanem az is bizonyos, hogyha mégis — minden sikertől eltekintve, pusztán elvi kapricból — megbontják a magyarpárt egységét: akkor önök nem a pártnak, mint pártnak lesznek csupán elvi ellenségei; hanem amennyiben politikai ellenfeleink javára bennünket győntenek; amennyiben lehetetlenítik a magyarpárt győzelmét, ugyanannyiban erősítik a szerbek diadalának valószínűségét. És aki a szerbet hazában, pláne a megyében a magyar ellen segíti: az akármit beszél, de nem magyar; akármi a szándéka, az tényleg a magyarnak régi átkát, az egyenetlenséget, szítja; az a saját nemzeti ügyének megbuktatásán dolgozik.

Mi magyarpárt szeretünk dicsekedni azzal, hogy városunk beléletében mi vagyunk a hangadók. Jól esik nekünk ez a hit; az értelmiség arányánál fogva meg is illet bennünket a vezérserep. Most: Hanibal ante portas; a kenyértörés előtt állunk.

Ha magyarpárti jelölt jó ki, egyszer-mindenkorra be lesz bizonyítva, hogy Zombor csakugyan magyar város; ha nem, akkor a balsiker mentő okaihoz képest többé vagy kevésbé, de mindenestre csökkenni fog befolyásunk sőt hazafiságunk hitele.

Az értelmiséghez szólunk; a többit úgy is ezek befolyásolják s csak az ő részükön juthat el amazokhoz szavunk.

Az értelmiség tartozik azzal hazafiságának, hirnevének, becsületének, hogy a felhasználható pár hét alatt minden lépést megtegyen, mely hatékonyan befolyhat arra, hogy aki ki van a magyar párt értekezlete által jelöltül tűzve: annak megválasztása érdekében mindent megtegyen.

Nem értünk tilalmas eszközöket, még az agyonbeszélést se ajánljuk, sőt kárhozzátjuk; csak az a szent kötelességünk: hogy ezen két hét alatt iparkodjunk szabad óráink mulatságát oly körökben keresni, melyeket a választók zöme látogat és őket felvilágosítás, szelid eszmecsere útján tájékoztatni az iránt: mi a feladata Zombor városa magyar érzelmi közönségének a kétvetválasztással szemben.

Zombor város becsülete az intelligencia kezében van most letéve; ha megmenti, a saját jó hirnevét menti meg.

A megyei gazd. egylet közgyűlése.

Vojnics Jakab alelnök vagy harminc tag jelenlétében nyitotta meg. Beszámolt az egylet működéséről s részletesen ismertette legutóbbi közérdekű tényletét, az adai kiállítását.

A leköszönt elnök helyébe báró Rudits József, másod-elnökké Boromisza Tibor választott. Sándor Béla főispán, mint egyleti tag indítványára Magyar Imrénnek az alelnök távolléte alatt tett szives fáradozásai elismerésül jegyzőkönyvi köszönetet szavaztatott.

Kiválóan övendetes azon hatékony erély, melyet alelnök vezetése alatt az egylet az adai gazdasági iskola megteremtése körül kitejt a földművelési ministeriumnál ugyanis kivitték, hogy a Minister ur e célra még a folyó évben utalványoz, ha szükséges lesz, 1500 frtot, a jövő évi költségvetésbe pedig 15,000 frtot vesz be az iskolaépítésre s így Ada város megajánlott 8000 frtjával majd 25,000 frtot tesz ki az építési tőke; mi e célra elegendő. A ministerium még a tanerőket is kegyesen vállalkozott fizetni.

Az iskola megteremtésének ügye Boromisza alelnök vezetése alatt Majoros József, Szárics Kálmán, Törley Gyula és Matkovich Lajos tagokból álló választmányra bízott. Ezek Törley indítványára egyszerűsített följogosítottak az iskola érdekében minden szükséges lépést megtenni úgy, hogy az az 1882-ik év őszén már megnyílék. Célja abban körvonaloztatott, hogy kizárólag csak jó gyakorlati földes gazdákat és gazdasági vezetőket kíván nevelni. Evégre a tanfolyam két éves lesz, hogy az alatt a gazdasági élet minden mozzanata előfordulhasson. Ez alatt a folyton bentlakó nevelendék csoportokra osztva, szakvezetés alatt, de mindig váltakozva, más-más ágban gyakorolják magukat, úgy hogy elméleti tárgyakkal csak a tél évad-ján foglalkoznak.

Az egylet ez év folytában Zomborban terménykiállítás, Szabadkán pedig lófuttatás rendez s ennek jutalomteteleit 100 frttal g/rapítja. A technológiai muzeum számára 50 frt szavaztatott meg.

Hewessy Károly.

1808. június 12. — 1881. május 27.

Megszokott dolog, hogy a halottas-ének csöndes hangjait elnyeli a politikai mozgalmak, a társadalmi osztálytúság lázas zaja. Alig veszünk tudomást róla, ha egy egy szerényebb életfaklya alátörök. De ennek a férfúnak szerény munkája, zajtalan működése olyan nyomokat hagyott hátra, melyek az elismerésre — méltánylás — és példaképpen egykép érdemesek.

Hewessy Károly született Décsen, Veszprém megyében 1808. évi június 12-én. Alsóbb iskoláit, bölcsészeti és jogi tanulmányait Debrecenben kitünő sikerrel

végezte; szakismereteit Pesten szerezvén, 1829-ben mérnöki oklevelet nyert.

Már első gyakorlata a közérdek szolgálatára volt. — Még ugyanazon évben az országos Dunaszabályozási hivatalnál alkalmaztatván, itt a térképelés és háromszögelés fontos munkáit teljesíté; tevékeny részt vett a pozsonyi és alsó-ausztriai Duna profilozásában; a királyi folyam büszkesége, a budapesti lánchíd építésének alapul szolgált mélység méréseket, majd az oroszvári sarkantyúk építését eszközölte, s ugyanakkor Budapest térképét is köre metszette.

Eme legelső gyakorlatainak érdekes anyagát az alig 21 éves munkakedvelő ifjú olyan szakértői éleslátással és gyakorlati ügyességgel oldotta meg: mely becsvágának csakhamar egy nagy fontosságú feladatot szerzett.

Ugyanis 1832-ben, midőn Zimony és Pancsova vidékén, a dunaszabályozás előméréseiben fáradozott, gróf Széchenyi István, mint királyi biztos részéről azon meg-tisztelő felszólítás érte, hogy tehetőségét a Vaskapu munkálatainál érvényesítse. A megbízást örömmel fogadta el. És mindig a nemes, a méltó büszkeség melegével emlékezett vissza azon négy évre, melyet életéből, tevékenységéből a „legnagyobb magyar” nevével megörökítő munkának szentelt. Mert működése a köz-harcos, a napszamos szerepénél sokkal jelentékenyebb volt, működése, melylyel hozzájárult ahhoz, hogy Európa leghatalmasabb folyamát megzabolázza, az ipar és kereskedelem engedelmesebb emeltyűjévé tegye s ugyszólva kelet és nyugot főhatárát megnyissa. Ő volt az, aki Sztenka szirtpadjai — a Dojka sziklazátonyai közt a hajózásnak utat keresett és — talált. Vakmerő kutatóutakkal — miket a vidék legvénebb kormányosai istenkísértésnek vallottak — a tudományt leleményességgel és merészséggel egyesítve tette térképre Izlász, Tachalia, Greben örvényben ülő láncolatoss sziklahegyeit, Incznak, vizrohamok alatt, kilométerekre nyúló sziklasorát. A 100—150 ölnyre meredező part sziklafalak robbantására, a forgatagokba rejtőzött kősziklák széjjelvetésére maga Hewessy tevé az első kísérleteket és szerencsés útmutatója lett az angol gyujtózsínór kezelésmódjának. Az általa felfedezett hajóutat aztán uszóhordókkal ő tüzte ki.

Hogy minő szakértelemmel és önfeláldozással eszközöl munkáit, arra tanúságtevő világot vet azon tény, hogy, midőn gróf Széchenyi István s a munkák igazgató mérnöke Vásárhelyi Pál 1834-ben ideiglenesen Angliába tértek, távollétük alatt, a világra szóló, a hírókötő összes munka vezetése Hewessyre bízott. Utóbb egy külön munkaosztály vezetését teljesen ön-állalag és saját tervei szerint intézte, s a Babakaj és Alibeg közötti, remek parti sziklaút is, az ő nevével kell, hogy dicsérje. Tény, hogy innen is a szakértő bírák elismerését vitte magával és egyike lett azoknak, kiket Széchenyi István gróf kiváló becsülésére méltatott.

Ugyanis 1836-ban Széchenyi István gróf kitünő ajánlatára Bács-Bodrogh megye főmérnökévé választott. Eme kitüntetés tiszter-kevesebbet jelent ma, mint jelentett akkori időben egy 28 éves ifjura nézve. Viselte e tisztelet 1849. év elejéig, és tevékenysége következetesen azt bizonyítá, a mit érzett, hogy a mérnök a művelődés, a haladás kengyelfutója. A közjót érdeklő számos tervei között első helyen áll az, melyet a megye — országos, de szomorú nevezetességű — köztutainak égetett kövekkel, Macadamszerűleg leendett kiépítésére nézve készítet. E terv a törvényhatóság feltétlen helyeslését kinyerte ugyan, — de kivitele a közönyösségen, a conservatív ellenzékiészen meghiusult. Ellenben kezdeményezése folytán létesítették a bajai kereskedelmi érdekek lendítésére szolgált dunai ártérszék, végrehajtott Szántova, Béregb, Kolluth árterei-nek védtöltése, s a Begets, Cséb és Glozsán alatti 5000 h. terület mentesítése.

Ekközben végigszárguldotta a hazát a szabadságharc riadója. Bácsmegye volt a vérontás első színhelye. A megye, a római sáncokba gyülekeznek szerbek ellen nemzetőri táborát menesztvén ki: e tábornak Hewessy mérnöke és parancsnoksegéde lett. Az éjet hozzá-toldotta a naphoz és tanulta a háborút, a békeség embere a hadak titkait, a vérontás rendszabályait. Annyi bizonyos, hogy az 1848/49-iki szabadságharc első csatapiacát ő tüzte ki, első csatarendjét ő állította fel — O Kér alatt. Részt vett Szt. Tamás ostromában. Később mint élelmezési biztos, enkölttségén működött 1849. évi január hó végeig. E minőségben eszközöl 32000 ember ellátását, Pétervárad felszerelését, a tartalék-raktárak felállítását, a felfordult viszonyok hányattatásai között is olyan önzetlenséggel és takarékoszággal, — hogy midőn 1849. év elején, Duschek Ferencnek a pénzügyministernek, Debrecenben, a nemzetnek reabizott utolsó fillérérol is lelkiismeretes számadást tett; a minister részéről eme meglepő nyilatkozatot nyerte: „Őn az első ember, a ki nekem ilyen számadást ad; kiadott 60 milliórol ez az első számadásom!” Ne csökkentsük semmi megjegyzéssel e nyilatkozat erkölcsi jelentőségét.

Debrecenben, Mészáros Lázár felhívására, mint 41 éves férfi, nős és öt gyermek atyja honvéd-kardot kötött, s századosi ranggal, a vezérkarnál, a hadmér-

nökség térképészeti osztályának vezetésével lett megbízva. E minőségben a legváltozatosabb szolgálatokat és munkákat teljesít. Szegeden befolyt a harterek kitérítése — s az ágyutelepek sáncainak kijavításába. — Mikor azután egünk Világosnál elborult; azon kapott rendelet ellenében, hogy a vezérkarnak reábizott okmányait a rák gázoló idegen hatalomnak kiadja: Hewessy; a bajtársak sorsát félt hazafiúi eszély sugallatára, az iratokat elégette, csupán a műszaki számításokat és térképeket kímélve meg a tüztől, melyeket, mint Világosról Gyulára kísért fogoly, itt, Békésmegyébe leváltárába helyeztet. Fogva volt Aradon majd Pesten, — hol 1850-ik év tavaszán, Haynau vezérkari főnöke, a boldogult ifjúkori barátja Ramming (később báró és altábornagy) közbenjárására, a teljhatalmú „bresciai biéna” kegyelméből, szabadságát visszanyerte.

1851-ben a Tiszabizonyos hevesmegyei osztályába lett kinevezve, ahol közbeljárás és közbeszülés mellett működött öt évig. Ezután ubéri munkákat végzett, a szabályozásokban való páratlan jártassággal, gyorsasággal és fáradságtalanul. Jankovácot, Mélykutat tagosította. A kulai és kisszapári kincstári 19 község egyéni felmérését végezte 14 hó alatt; a bíróság hitelesítése tartott három évig. Altalában a boldogult által urbírt szabályozás útján felmért terület meghaladja a kilencszázezer holdat.

1861-ben ismét Bács megye főmérnöki hivatalát foglalta el, melyet azonban — a tisztikarnak, alkotmányos érület-sugallatára történt leköszönése alkalmával ő is elhagyott. Következő évben, 54 éves korában a Bogojeva, Karavukova, Vajsza, Bogyan, Plávna és a Zsiva sziget határaitban fekvő, 40 ezer holdnyi árter mentesítésére szerződött, ennek áldozta életét hátralevő részét. — Ő, a ki 72 éves korában is olyan munkaképpel és eréllyel rendelkezett, mire egy ifjú is kérkedő lehetne.

Es eme kifáraszthatatlan munkásság mellett meg tudta osztani magát úgy, hogy vallása érdekében is tevékeny lélekkel buzoghatott. Az alsóbaranya-bácsi ref. egyházmegyének évek hosszú sora óta közbeszülésben álló világi tanácsbírája volt.

Ez volt Hewessy Károly, a ki már hamu. Széles ismeretű, alapos bíráló, a kit ezenkívül a legmélyebb érdeklődés jellemezett, melyet a nemzeti művelődés haladását kísérte. A történelemben imponáló biztossággal rendelkezett. A classikusokban való otthonosság nyájás társalgásának olyan zamatot kölcsönözött, a melytől, fájdalom mindinkább elszokunk. — Atlátszó becsületes ember, jellem a lélek fenekéig, ifjú kedély, bizalomkeltő őszinteség — s mindezen lelki kincsek befoglalva egy zavarbaejtő szerénység keretébe, s olyan rokonérzést támasztva a vele érintkezőben, mely már az első találkozás után vesztésnek érezteti a válást.

Családjában jól eső példa arra, hogyan lehet egy szívet, nyolc gyermek között, egyszerre, egész teljessége szerint megosztani. Háza, — melyben a kimeríthetetlen vendégszeretet a szíveséggel esőkolódzott: valóságos menedéke volt a betérőknek.

Bizony kevesedtek vele a kevesek! A ki a reábizott kincsekkel így sáfárkodott, megérdemli, hogy egy a közpályára, mint a magánéletre eső ösvényfutása, neves törekvése az utódok által utánzandó példa gyanánt, az emlékezetnek átadassék.

Kozma László.

LEVELEZÉS.

Kulán, 1881. jún. 7-én.

Tekintetes szerkesztő úr!

Ma reggel alig 5 óra után a városunkat stratégiailag teljesen domináló Telecskai dombok magaslatáról eldördült falu-i bukfenegyűk — vulgó mozsarak békés vaktöltéseinek füstfelleggel garnírozott hatalmas durranásai ébresztették fel önmaguk alkalmi levelezőjét és Kula városának azon táncól fáradt s rövid időben ringó lakóit, kik a Parádi víz pikáns illatával igen rokonszenvező légkörről telt eszernapart „Zöldkert” helyiségeiben ősi szokás szerint megtartott pünkösdi táncmulatság izasztó élvezet fenékig — úgy regg. 3 óráig — üritették.

Már-már azt hitte az ember, hogy ellenséges orvátadás intézettel békés indulatú mvaroskánk ellen, kivált midőn a terekdurrogások mellett felhangzott majd itt — majd amott a trombita érces riadoja is, mely ugyan csak a helybeli önk. tüzoltóság kürtöseinek ép tüdejéről szolgálatot bizonyoságot, s tulajdonképpen azt jelenté, hogy: bujjatok a „Rüsting”-ba, mert jön a török — akarom mondani a főispán.

Fel is vonultak szép parádében — hisz többnyire ez a főfoglalkozásuk — a városháza előtt, — az pedig a cibelebből, ki ügyesen helyet occupálhatott a fogatokon és kocsikon, kivonult az újverbási nagyhid tetejére, honnét az alsóbácskai Kánaán hat nagy falujának nyele látható be.

Alig hogy nagy porosan megállapodunk a jól választott stratégiai gócponton — tüzes szekéren — azaz hogy lángszíni Barbarossa-szakálával közibünk hajtja a tuloldalról nagy Calabreser árnyéka alatt a szomszéd községbeli dr. Sassafrass, s még hegyesbre csipve hatalmas karimájú calabriai kalapját — rangjához illő leereszkedéssel emelinté azt meg, és legfeljebb köszönetét nyilvánítá azon improvizált megtiszteltetés felett, mellyel őt, Bismark alkotmányos elveinek és Grossdeutschebländnak kitűnő bámulját — egyúttal elmul követünk mindenkoroni fokortését, a (ne-künk) drágaköveknél páratlan specialistáját — (drágaköve gyűjteménye egy halljuk — már a 80 számot is meghaladta) a szenvedő emberiség és saját budgetje javára tett ezen reggeli kirándulása alkalmával fogadni sziveskedtünk. Mire aztán következett az egybegyűlt hangos kacagása közben vitéz dr. Rotlibartunknak egy paruplival megfutamítása.

A csendesen permetező reggeli esőskének üdítő hatása alatt már-már türelmetlenkedni kezdő elfogadói gyülekezet megörvendezetésére 9 óra felé láttuk végre vágatva közeledni a megyei hermandad 4 vitéz prűszkölt táltosait, s ezen eclaireur-ök után nyomban járási szolgabírának kalauzálása mellett, közszeretben álló és ünneplendő főispánunk gyorsan ügöző fogatát. — Sorakozz! félkörben — középre a

magas rúdról vigan lebegő zászlóval — köszörülé a torkot elfogadói díszszónok! — Riadó éljen — s a villámgyorsan ügöző pompás főispáni trabberek — mintha csak a jelszót várták volna — pillanat alatt prűszkölve állanak, — főtisztelendő plébánosunk által szokott nyomatékos ékesen szólásával tartott rövid üdvözölő beszéd, melyben komoly arecal előttünk álló ifjú főispánunkat Kula község nevében mint óhajta vált vendéget üdvözölte, és új méltóságában is az eddig irányunkban tanusított jóakarátát kikérte; — a lelkes éljenek lezajlása után főispánunknak a reggeli út közben acquirált fátyolozott hangon tartott magvas válasza, melyben hangsúlyozta, hogy valamint a megye bizalmából elfoglalt alispáni állásában, — úgy ezentul is — mint az országos kormányának ellenörködő közege — mindig és mindenütt csak az igazságnak és a jogos igényeknek leend támogatója és pártatlan védője, — s mi kitérő éljenzés mellett hosszú kocsisorban kísértük be városunkba — nem hivataloskodni — de vendégül érkezett közkedveltségű főispánunkat.

A délelőtti órákban történt hatósági tisztelgések és látogatások után déli órák a „Zöldkert” termében rendezett közebéde nagyúri pontossággal megjelenő főispánvendégü-ket lelkes éljenekkel fogadván, a mintegy 100 főre tehető, és mándikkal vegyes ünneplő közönség — a vallás- és nemzetiségi különbség nélkül megjelent lelkipásztorokkal egyetemben hozzálátott csakhamar a falatozódhoz. — Vig cigányzene, és Sanct-Pölteni Lepoldunknak dicséretre érdemes gyors és pontos kiszolgálása mellett az eléggé izletes egyszerű menünek 4-ik fogása is szerencsésen elfogyasztatván, s ezzel az ünnepies közebédező éhes gyomrok némileg kiengesztelve, talajdonosaik pedig a türelmesebb meghallgatásra hajlandóbbakká téve levén, — K. A. polgártársuk felköszönté ünnepelt vendégünket úgyis mint Kula város közpogára smint egykoroni iskolai és tisztára, — azon óhajnak adván kifejezést vonatkozva ő méltóságának megérkezetekor hangsúlyozott szavaira, hogy mint a kormányhatalomnak alulról ugyan már nem függő képviselője, ismert hajthatlan erélyességgel nemes az alrendelt közegeket ellenörizze, hanem mint kiválóan igazságos férfiú a legközelebbi választások alkalmával a pártok feletti állást foglalja el, s a felülről való függésre mutató hatósági befolyásolásokat tapintatosan mellőzendő már csak azért is, hogy a parlamentáris államforma mellett könnyen bekövetkezhető jövődöbeli kormány is közóhajunkhoz képest őt meggyűnk vezérletével megbizhassa.

Majd S. Gy. róttá le a közönség adóját főispánunk kitűnő közigazgatási működése és azon a multbelől előnyösen különböző organicus öszrendért, melynek a megye már alispáni vezetés óta örend, jelenlegi megyei közigazgatásunkat a jól berendezett háztartáshoz hasonlított.

Ezután a r. kath. plébános emelt poharat, éltetvén ő méltóságát mint a megye kiváló tehetőségét és a munka emberét. — Mire főispánunk többszörösen kifejezett ragaszkodást és megtiszteltetést, — és a kulai intelligenciáról hízegően nyilatkozva, Kula község felvirágzására emel poharat, hangsúlyozván, hogy ezt csak egyetértéssel és vállvetve együtt-működéssel lehetend biztosan elérni. — Úgy legyen! — Dörgő éljen!

Végül R. Gy. tüzes szavakban — mert már a fekete kávé körül voltunk, ismét éltetve közkedveltségű főispánunkat mint nem a nagy szavak, hanem a tettek emberét, ki önjerejéből küzdötte fel magát azon magas állásra, melyet a megye szűlőitől közül — tiszta meggyőződésből szólva — úgy mint ő, s érdem szerint — egy sem tölthetne be. — Nem szükséges mondanom, hogy valamint ezen s a többi, — úgy különösen főispánunk kerekded rövid felszólalása után a terem riadó éljenektől visszhangzott.

Felköszönté még plébánosunk a közebéde vendégül megjelent överbási reform. lelkészársát és az ottani jegyzőt is szívélyes szavakban, — mire főispánunk távozni készülvén, három óra után szívélyes kézzorítások közt fejezte ki újból köszönetét egyenként is a szíves fogadtatásért, s a résztvevők nagyobbbrése által szállására, s plébániára kísértetvén — uti toillette-ot változtatva pont 4 órakor számos fogat kíséretében Cservenka felé haza távozott — lelkes éljenek zúgása közben.

A gyorsan haladó porfelleges cavalcade már beért Cservenka községébe, s itt történt azon sajnálatos és könnyen komoly következményűve válhatott baleset, hogy a főispáni kocsis vigyázatlansága miatt a könnyű, rugonyos fogat az ott épülőben levő megyei út egyik szakaszánál a magasán kiálló kemény kövekkel ütdött, és a phaeton derékon ketté törött, kocsis és tisztá legény a bakról lebukott, főispánunk pedig a mellette ülő szolgabíróval a két kereken maradt hátdult részről hírtelen lecsuszta. A gondviselés örködött azonban fellettük, mert az ijedtségen kívül egyéb bajuk nem esett, mit részben a lebukott kocsis lélekjelenlétének is köszönhetni, ki villámgyorsan felugorva a nem éppen puha kövezetről azonnal a lovak kantárszárait ragadta meg, s ezzel azokat megállásra kényserítve jövátette némileg ügytelenségét, — megátólván ez által az előírászel még némileg öszszefüggő kocsinak tohavureolását.

A véletlen baleset feletti élénk sajnálkozás nyilvánításai közben főispán úr. kinek sérült kocsija egy emberséges cservenka bognármester győgyintézetébe helyzetetett el, — rövid időzést után községi jegyzőnk felajánlott kocsijába fogatott, és szívélyes bucsúvétel után lelkes éljenektől kísérve Zombor felé hajtattott — a kíséret pedig, melynek rúgós fogatai közül szintén 5-nél esett kisebb nagyobb baj a cservenka félég kész kúton — egy szép nappal és emlékekkel gazdagabban tért vissza Kulára. — Kívánjuk, hogy derék főispánunknak is — leszámítva a fentebbi balesetet — bár az is szerencsésnek nevezhető, — szintoly kedves emlékezés maradjon meg a nem hivatalosan körünkben töltött néhány óra, s mielőbb ismét éljenekkel fogadhassuk.

A választások határideje közelegvén, nem lenne érdektelen, holmi választási mozgalmakról is tudósítani becses lapját. — Kerületünkben azonban ilyet egyáltalán nem jelezhetni, mert — eddigleg legalább — az emult képviselőnk kívül, ki mint hallani 18—20-ka körül érkezend le Pestről, mint állandó lakhelyéről, meg-

tartani községzerte minden 3-ik év végével egyszer a beszámolót s egyúttal mindjárt új candidationálist — szinte chablonszerűvé vált modorban, — valami más pártbeli competensről itt szó nincsen, s így kilátása van, hogy immár negyedizben leendő megválasztva a különben véghetetlen közönnel eltelt választókö-zönségnek agilisabb töredéke által, mint 10 évet meghaladott — tehát méltán öregbülő honatyá legközelebb pensions-fábig leend.

A választás lefolyásáról engedelmével majd annak idején Tisztelő előfizetője

Folyamközi.

Mohci, 1881. június 9-én.

Tekintetes szerkesztő úr!

Engedjen becses lapjában egy kis tért e néhány sornak. Ezt annyival inkább kérjük mert célunk: hadd hallják, hogy a községünkben élég tapintatlanság- és előrelátás hiányával elhíresztelt egyentlenkedést, — a legszebb egyetértés váltotta föl.

Községünkben ugyanis néhány nap előtt alakult meg az országgyűlési képviselőt választó s z a b a d e l v ü párt. A szervezkedés előnyösen és legszebb sikert biztosítólag megtörtént. Midőn e sorokat írjuk, ép most tüzetnek ki a b. Podmaniczky Frigyes képviselőjelöltünk országosan ismert nevével pompásan díszeskedő nemzeti zászlók. Ötszázat meghaladó választó egyetértve sorakozik a zászlók alá. Lelkesen fog a magyar szeb testvérrel kezét, s itt áll derék izraelita polgártársaink szép sora is; mindannyiunkban egy tiszta óhajtas: legyen boldog e haza!

Holnap megy fel pártunk küldöttsége Budapestre, a kerület jelöltjét felkérendő, hogy kerületében becses személyét bemutatni ne terhelhessék. A lelkesedés, melyre nálunk számíthat, előre merjük mondani leirhatatlan lesz.

Végül azt is bizonyossággal merjük állítani, hogy a kétségtelen győzelem, mint egyéb alkalomkor is a moholi választó polgárságnak a választásnál kimutandó lelkes résztvétele fogja biztosítani; azért előre fel merünk kiáltani: Éljen b. Podmaniczky Frigyes az ókanizsai kerület országgyűlési képviselője!

Pont.

Bács, 1881. évi június 4-én.

Tekintetes szerkesztő úr!

Becsés lapjának folyó évi 21-ik számában közzétett „újdonságcikkbek” foglaltakra szabadjon reflectálnom

Újdonság cikkezett egy állítólagosan megtörtént verekedési jelenetet állít a tisztelt olvasó közönség elé, — mely jelenet bíraskodó elintézésére engem — minthogy kivilem más szolgabírói segéd nincs a bácsi szolgabíróságnál — vél jogosítottnak.

Ebbeli okoskodásait sóhajokkal és kérdőjelekkel vegyes pikáns styllussal fűszerezi, melyre vonatkozólag — állítólagos eljárásom igazolására — legyen szabad felhoznom azt, miszerint nekem e mai napig tudomásom nincsen e „tényálladekról,” — jelentés avagy panasza pedig senki részéről ez ügyben nem tetetett.

Ama sóhajára: „majd elintézi a szolgabíró segéd úr!” — lenne szíves hivatalos eljárásomról meggyőződést szerezni, hallgassa meg járásunk polgárainak ítéletét, s ha hivatali működésben meggyőződése — járásunk polgárainak ítélete: vétkes hivatali hanyagsággal vádol, akkor meggyőzött egyéni föllem vonásának — az aljas rágalmazásnak — ellenkezőjéről, s kalapot emelek peresügyekbeni jártassága előtt!

Midőn ezen válaszomnak egész terjedelmében felvételét kérem — maradok honfui üdvözlettel

Tekintetes szerkesztő úrnak tisztelője

Sánczok Antal
szolgabíró.

Bukesz, 1881. évi május hó 31.

Nyílt levél

K... L... úrnak Ujvidéken.

Tisztelt uram! Az ön becses kívánata folytán van szerencsém véleményemet azon kérdés felől „vajjon jobb e, ha a községi jegyzőt hivatal vezetésére képezte szigorú bizottság elé szigorlat tétel végett csak oly egyének bocsájtatnak, a kik legalább hat, esetleg nyolc real vagy gymnasiumi osztályt végeztek, vagy olyanok: kik — eltekintve attól, mennyi osztályt végeztek — a községi jegyzői hivatal teendői körül több éven át működtek?” nyilvánítani.

Előre mondhatom, hogy az én véleményem az öntől igen eltérő. — Miután én önben lojális ellenfelet ismerek fel: engedje meg hogy példáját kövessem.

En batorodom azt állítani: miszerint hogy valakiből ügyes, tapintatos, lelkiismeretes, szóval jó községi jegyző váljék, éppen nem szükséges — korántsem mondom azért, hogy nem jó — hogy sok osztályt végzett legyen. Mert a községi jegyző teendői elsajátításához az első főkéllék a felfogási tehetőség, józan ész; a többi gyakorlatból folyólag jön. Nem szükséges ám, hogy egy községi jegyző jártas legyen magasabb ismeretekben; ha azonban egyik vagy másik birtokában olyanok mégis vannak, jó, de nem kikerülhetlenül szükséges; ezt legvilágosabban tünteti ki azon körülmény; mely szerint — tessék körülnézni s látni fogja — számos községi jegyző van ki anélkül, hogy 6-8 osztályt végzett volna, hosszú sor év óta tölti be fontos hivatalát a község javára és főlebbvalói megelégedésére.

Igen kérem, ha magasabb intézkedés folytán megállapítatik: miszerint csak oly egyének bocsájtassanak jegyzői vizsgálat letételére, a kik nevezett hivatal körül 3-4 éven át működtek s ezen körülményt bizonyították, s a több, kevesebb osztályt lett végzés mellékessé válik, úgy tisztelettel meghajlom. — S ez a fődolog

Sziveskedjék magát azon helyzetbe gondolni, hogy nem végzett 6, esetleg 8 osztályt, hanem csak egyet-kettőt, mert szegénység vagy bármily körülmény miatt tovább nem tanulhatott; de igenis dolgozott jegyző

katona arányban hogy az képző in vételek, ez kova nia ministeri hogy a te gyamok m tatás a ma intézetek vétre” kir. bonvé lálván, ez költségére küldötte h törvényhat egy példá azon szűlő gondoltja részessiten hogy ezen sebb körbe nem megkü Tisza s. l.

A ba lag június kezési váll tött szerző részeket al Az o mutatósi z Magy 1881. évi (colo) közke dán, június gény tanul előadásul T kön, június Najac vigá 17-én szűn Tulipatan s vigjáték, m utolsó előtt désével Ké június 20-á három titka szór és Há

A z vizsgálatok A záró ün ifjúság buz délelőttünk

Felb helyben bármi n telés 188 napjaig mulassza tával az tekintet

72. szám isklzsk. 18

Zombor részéről egy pályázat hírfoglalando.

Javada évi rendes frtnyi pótlés

Csak teljesen járt s azon esetbe köteles a nőtástat adni.

Ugyane esetleg két is, mely 300-ból álló lak 500 ölü látva, és f.

Itt is ben teljesen nak azon me lakért külön

Minden évi sikeres

A folya hez az eddigi csatolando) róm. kath. borbá (Bácsm)

Kelt Zott iskolasz

Szárvy Ezer iskolaszki

katonai növendékek számával szemben kedvezőtlen arányban áll, — nagy részben annak is tulajdonítható, hogy az érdekelt szülők, a cs. és k. katonai nevelő és képző intézetek minősége, a felvételi kellek és felvételek, az alapítványi helyek, sat. felől kellően tájékozva nincsenek. Némethy Kálmán m. kir. honvédelmi ministeri tisztviselő és honvéd százados, azon célból, hogy a fent jelzett irányban az érdekelt szülők és gyámok megfelelő utbaigazítást szerezhessenek „Utmutatás a magán nevelésből, a cs. és k. katonai és képző intézetekbe, valamint a hadapród iskolákba való felvételre” címmel egy művet állított össze, melyet a m. kir. honvédelmi minister úr a célnak megfelelőnek találván, ezen műnek a vezetése alatt álló ministerium költségére megvásárolt, 90 példányát azon kérelemmel küldötte hozzá, hogy annak egy-egy példányával a törvényhatóságok elláttassanak. A midőn ezen műnek egy példányát, — azon célból, hogy annak alapján azon szülők és gyámoknak, kik gyermekeiket illetve gondoltjaikat katonai szakszerű nevelésben óhajtják részesíteni, megfelelő utbaigazítás adathassék, és hogy ezen mű ismertetése és terjesztése minél szélesebb körben eszközöltesse, a város közönségének ezen megküldöm. — Budapest, 1881. évi május hó 4. Tiszta s. k.

A budapest-zimonyi vasut kiépítésére vonatkozólag június 4-én irták alá Schwarz és Gregersen építkezési vállalkozók az osztrák tartományi bankkal kötött szerződést. A nevezett vállalkozók az egyes vonalrészeket alvállalkozóknak fogják átengedni.

Az óbecsei polgári olvasókör alapszabályai a bemutatási záradékkal elláttak.

Magyar nemzeti színészet. Heti játékkend: Kedd, 1881. évi június hó 14-én Kis doktor (Dr. Piccolo) közkedveltségű nagy operette. Itt először. Szerdán, június 15-én a zombori állami főgymnázium szegény tanulóit segélyező egyesület javára jótékony célú előadásul Tolonez, Tóth Ede népszínműve Csütörtökön, június 16-án itt először Vájlunk el! Sardou és Najac vígjátéka; ford. Fáy J. Béla. Pénteken, június 17-én szünet. Szombat, június 18-án XXII-ik Cactus, Tulipatan sziget uralkodója operette és Barátságból, vígjáték, mindkettőt itt először. Vasárnap, június 19-én utolsó előtti előadásul helybeli műkedvelők közreműködésével Két drótos tót, Kempelen népszínműve. Hétfő, június 20-án utolsó előadásul Mekka basa vagy: a három titkai operette chinai gyermektáncal itt először és Házas élet sőtartója, vígjáték.

A zombori állami főgymnáziumban az évről vizsgálatok e hó 18-ikától folyólag fognak megtartatni. A záró ünnepély június 30-ikára rendeztetik. Akik az ifjúság buzdítására némi kiosztandó ajándékot szántak, délelőttönként az intézet igazgatójával értekezzenek.

A június 8-án Tóth Kálmán szobra javára tartott előadás jövedelemjutaléka fejében Csóka színigazgató hozzánk 15 frt 34 krt küldött be, melyet mi Bajára rendeltetési helyére juttattunk s ezzel elismerőleg megköszönünk.

F. hó 6-án, pünkösd hétfőjén, az 5-ik zászlóalj honvéd tisztikara azon alkalommal, hogy a szabadkai 4-ik honvéd zászlóalj tisztikara látogatását visszaadta, a fogadási ünnepélyességek utáni sorozatban megállapított estélyét táncmulatsággal összekötve tartotta meg vendégei tiszteletére az „Eletant”-hoz címzett vendéglő helyiségeiben. Vacsoránál a 23. gy. ezred tisztikara nejeik és családjaikkal, a meghívott polgáriak közül: Vujevics, Hoffmann és Topics százados övegye, Hoffmann Marianna, Divald, Kiss és Horváth, Szakácsi, Bittermann, Dr. Molnár, Vincenti családok jelentek meg. Az összejöttök száma 100-on felülre tehető. A kertben — mely lámpások és lámpák által csinosan volt világítva — csupán a felállított egy patkó alakú asztalon 70 teríték volt. Vacsora közben élénk társalgás folyt. A közhangulatot fesztelten kedélyesség uralta. A tánc 10 és fél óra körül kezdődött, kimeríthetetlen látszó általános jókedvvel, élénkséggel, mely mindvégig meg is maradt; — vége reggel 4 órakor. A négyeseket 24 pár táncolta. Szépeink koszorúját következő női egyénekben van szerencsém bemutatni. Vujevics Ilona, Kiss Ilona, Hoffmann Ilona k. a Zomborból, Sieber Irén baroness, Pittoni Bianka és Zsenike k. a Szabadkáról, Babić Adelina, Lescsinzy Marianna és Báró Bibra Mihajlovics Melánia kisaszaszonyok. — Ezeket kívül a jelen volt több szép fiatal nő épügy: lelke, virága, élete volt a társaságnak, de kiket megneveznem fölösleges, tartozván ok a cs. és k. 23. gy. ezredbeli tisztikar, a meghívott polgári és a 4. 5. honvédzászlóalj tisztikarának családjaikhoz. L

A lapunkat járató kaszinók, plébániák és község-házak mai számunkkal veszik Aigner Lajos (Budapest, városháztér) könyvkiadó községi könyvtárakba illő műveinek multkoriban ígértük jegyzékét. Kivánatra bárkinek szolgálunk belőle.

Ajánljuk a helybeli főgymnázium szegény tanulóit segélyező egyesület javára tartandó és a „Thalia szövege” című prózával (szavalja Tóth Emilia) érdekelteztetett „Tolonez” szerdai előadást előre is a n. é. közönség figyelmébe.

Bárány József honv. ministeri államtitkár a jun. 9-iki lókiállításán nagy érdeklődéssel tekintett körül.

Kérem. A „Bácska” egyik munkatársa kéri mindazokat, akik Paulus Antonius Markovich szabadkai születésű jogtanárról és íróról életrajzi adatokkal rendelkeznek; valamint azokat, akik a szabadkai „Ifjúsági kör” első alapítói, u. m. Szárics Jenő, Antonovich József, Simonyi Mihály, Karvázy Zsiga, Sársevics Am-

brus, Meznerits József, Hoffman Ferenc, Prokopcsány Tivadar és Varga János felől közérdekű jegyzetekkel szolgálhatnak: sziveskedjenek azokat — akár r. névvel — a lap szerkesztőségébe utján, feldolgozás céljából közforgalomba juttatni.

Túrr István újabb vállalata, melyre a görög kormány már engedélyt is adott neki, a korinthei szoros, legkeskenyebb pontján 3000 öl széles.

Az óbecsei gazd. társulat állandó gépesarnok felállításán fáradozik.

Szerkesztői üzenet.

Csakas. Nagy Széchenyi, ha átgondolta, amit beszélni akart azon kezdte: Ma rövid leszek; mert tudom, mit akarok beszélni. Ilyen helyzetben legyen a cikkíró is. Mert azt, hogy a volt határvidék relatíve elmaradott megyéinkhez képest absolute is elmaradott: egy szóval is meg lehet mondani. Az elmaradottság tárgyilagosan részletes okafoka — az közérdekű; de azt, hogy ott más szánt, más vet, más gomból, más arat, — azt nevekkel kell kimutatni. Ilyen vád vérg sértene az ottani politikai és közigazgatási hatóságokat; ezért azt névtelenül elvből, névaláírással pedig csak tényadatokon alapuló részletezés mellett közölhetünk.

NYILTTÉR. *)

MATTONI-féle

GISSHÜBLI

legtisztább égvényes savanyuvíz.

Főraktár: Magyarország részére

Mattoni és Wille, Budapest.

(Diana-fürdő-épület).

MATTONI-féle

BUDAI KIRÁLY

KESERÜFORRÁSOK

Deák Ferencz-forrás, Hunyady Mátyás-forrás, Szt.-István-forrás, Gróf Széchenyi István-forrás

Mattoni és Wille, Budapest.

Kapható minden gyógyszerárban és ásványvíz-kereskedésben.

*) Az e rovatban közlöttékért nem vállal felelőséget a szerk.

Felölös szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.

Laptulajdonos és kiadó: Bittermann Nándor.

HIRDETÉSEK.

FELHÍVÁS.

Felhívom mindazokat kiknek a helyben fenállott gyufagyár iránt bármilyen néven nevezendő követelések volna, miszerint azt

1881. év június hó 30-ik napjáig alólirottnál bejelenteni el ne mulasszák, mert ezen határidő lejártával azok érvényteleneknek fognak tekintetni. Schaffner József.

72. szám.

isklszk. 1881.

Pályázati hirdetmény.

Zombor szab. kir. város róm. kath. iskolaszéke részéről egyik külvárosi osztály tanítói állomásra pályázat hirdettetik, mely f. évi szeptember 1-én lesz elfoglalandó.

Javadalma: a) a mindennapi tanításért 500 frt évi rendes fizetés; b) az ismétlő iskola tartásáért 63 frtnyi pótlék.

Csak okleveles, magyar- és dalmát nyelvben teljesen jártas tanítók vagy tanítónők pályázhatnak, s azon esetben, ha tanítónő lenne megválasztva, ez köteles a női kézimunkákban is külön díj nélkül oktatást adni.

Ugyanez alkalommal pályázat nyitattik egy — esetleg két tanyai vegyes osztály tanítói állomásra is, mely 300 frtnyi évi fizetés, egy szoba és konyhából álló lakás, 8 köbméter tüzfűtő járó átalány és 500 ölü konyhakertből álló javadalmas van el látva, és f. évi október hó 1-én lesz elfoglalandó.

Itt is csupán okleveles, magyar- és dalmát nyelvben teljesen jártas tanítók, vagy tanítónők pályázhatnak azon megjegyzés mellett, hogy az ismétlő iskolákért külön díj nem jár.

Minden esetben a végleges megerősítés csak egy évi sikeres működés után fog megtörténni.

A folyamodványok kellőleg felszerelve (melyekhez az eddigi működést kimutató bizonyítványok is csatolandók) legkésőbb ez évi július 15-ig a zombori róm. kath. iskolaszékre címezve alulírottához Zomborba (Bács megye) küldendők.

Kelt Zomborban, 1881. évi május hó 23-án tartott iskolaszéki ülésből.

Szátyr Ferenc s. k. iskolaszéki jegyző.

Féjer Gyula s. k. apát-plébános iskolaszéki elnök.

3—1.

ad 1464.

k. i. 1881.

Pályázati hirdetmény.

Az üresedésbe jött Szántova, Dautova és Béreg községi kórorvosi állomás betöltésére, melyre névze a választás mult hó 29-ik napjára immár kitzave volt és elhalasztott, ezennel újabb pályázat nyitattik — és a választás határideje folyó június hó 26-ik napjának délutáni 3¹/₂ órájára kitűzetik.

A tiszti állomást elnyerő nevezett három községtől összesen 500 frt évi fizetés és esetenként 20 kr. látogatási díjt nyer.

Pályázni óhajtók felhivatnak, hogy az egészségügyi törvény értelmében és a hazai magyar nyelven kívül a dalmát nyelv ismeretét tanúsító bizonyítványval felszerelt folyamodványaikat mondott határideig alulírt szolgabírósnál nyújtsák be.

Szántován, 1881. évi június hó 2-án.

Késmárky Béla s. k.,

2—1

szolgabíró.

Ház és földbirtok eladása.

Zomborban az apatini utca sarkán a »Vadászkürt« szállója átellenében levő kényelmes lakház 391 $\frac{3}{12}$ ööl beltelekkel, továbbá a város közelében a monostorszeghi úton fekvő 31 $\frac{1321}{1850}$ kataszteriális hold első osztályú szántóföld szőlővel, szép kerttel és jó szállásepülettel szabadkézből eladó vagy az utóbbi haszonbérbe is adatik.

Bővebb értesítést ad a tulajdonos: Latinovic szül. Strilich Mária Baján vagy szivességéből Barthal József Zomborban.

3—1

2742. 1881.

III.

BIRTOK-ELADÁSI PÓTHIRDETMEY.

Ezennel közhírré tétetik, miszerint a folyó évi május 20-án kelt 2421. szám alatti »Birtok-eladási hirdetmény«-ben körülírt feltételek mellett folyó évi július hó 5-én reggeli 9 órakor a zombori jószágigazgatóság iroda helyiségében a 88144 hold moholi curia föld 28540 forint kikialtási ár mellett szinte örök eladás céljából árvereztetni fog.

Zombor, 1881. június 7-én.

A m. kir. jószágigazgatóság.

1—1

(Utányomat nem díjaztatik.)

DR. LÖWY FERENC

magyar királyi honvéd főorvos

fogászati műtéteteket

eszközöl és műfogakat készít amerikai

módszer szerint naponként d. e. 10-től 1-ig,

d. u. 2-től 5-ig.

(Bakik Baján Schlieser-féle házban „Borák” vendéglője mellett).

Egyéves önkéntes tanfolyam.

(Budapesten, nagy-korona-utca 13. szám.)

Ezen tanfolyam célja ifjakat, kik mint egyéves önkéntesek kívánának védőteletességeknek eleget tenni, előkészíteni a szükséges vizsgálat letételére, mely által képzettségüket igazolják. A legközelebbi tanfolyam 1881. július 1-én veszi kezdetét, és hat hón át fog tartani. Hogy a résztvevők hivatásokban gátolva ne legyenek, az előadások az esti órákban tartatnak. A vizsgálatot magyar, német és horvát nyelven lehet letenni.

Növendékek az intézetben teljes ellátás és felügyeletre felvételenek. — Beiratások az intézet igazgatósági irodájában történnek. Ertesítő kívánatra ingyen.

4—2

Az igazgatóság.

Egy kiszolgált katonai

állatorvos

(Kurschmit)

ki szakmájában igen jártas s e tekintetben mindenféle gyógykezelést a legpontosabban s lelkiismeretesen végez, a k a l m a z á s t keres valamely nagyobb községben vagy pedig valamely uradalomban, beszél magyarul, németül és szerbül, életkora 31 éves nőtlen.

Bővebb tudósítást nyerhetni

WAGNER ANTAL

okleveles állatorvosnád,
Nagy-Atádán. (Somogy megye).

Egy jó karban levő

ZONOGORA

jutányos áron eladó (Belváros, Erzsébet körút 253. szám)

Buday Eteknál.

3—1

AVIS

für Besitzer von
DRESCHMASCHINEN.

In der Eisenhandlung
„ZUM ANKER“
in ZOMBOR, Hauptgasse Nro 164.
Permanentes Lager von:
Englischen Maschinen-Riemen,
Spiral-Saugschläuchen,
GUMMISCHLÄUCHEN,
Wasserdichten Hanfschläuchen,
Trommelschienen aus Stahl,MANOMETER,Locomobil-Siederöhren,
Rohrdicht-Maschinen,
Kesselrohrbürsten aus Stahldraht,
LOCOMOBILWINDEN,
Wasserstandsgläser,
LIEUVAIN und HAVBAIJSELSTÖßER,
Antifrictions Lagermetall,
GUMMIPLATTEN,
GUMMISCHNÜREN,
Wasserstandsringen,
Whitworth'schen Schneidkluppen,
VORSTECKSPLENTEN,
Muttern, Unterlegscheiben,
Riemen-Verbindungsrieten,
RIEMENSCHRAUBEN UND SCHNALLEN,
Schmelztiegel, Schlagloth,
Kesselsteinmasse zur Zerstörung des Kesselsteines,
KOHLEN-HEITZSCHAUPELN,
I^a MASCHINENÖHL (nur in Gebinden à 100 Kilo),
Brieflich oder telegraphisch einlaufende Aufträge werden
sofort ausgeführt.

JOHANN RAICHL,
Bei telegraphischen Aufträgen genügt die Telegramm-Adresse
„RAICHL ZOMBOR.“

1404. szám kig. 1881.

Pályázat.

Bács-Bodrogh megyei, közép járás II-od kerületi szolgabírósa részéről ennel közhírré tétetik, miszerint Filipova község jegyzőjének lekötésére folyótan ügyesedésbe jött Filipova község jegyzői állomásra pályázat nyitattik.

Ezen állomás következő évi javadalmazással van egybekötve u. m.:

- a) Kézpénz évi fizetés 136 frt 50 kr.
- b) Természetbeni fizetés megváltása címén 120 frt 30 kr.

- c) 26²⁶ hectoliter buza, örléssel;
- d) 20⁴⁶ ürkömbéter kemény tűzifa;
- e) 33⁶ métermázsa széna;
- f) Szabad lakás;
- g) 12 hold legelő és 7 hold úrbéri föld haszonélvezete, az utóbbit a község tartozik évenként szántani.
- h) Egy széküskert haszonélvezete.

Az ügyesedésbe jött jegyzői állomás 1881. évi június hó 26-án délelőtti 10 órakor Filipova község házában kezdetét veendő nyilvános választás útján fog betöltetni.

Felhívtnak mindazok, a kik ezen jegyzői állomást elnyerni óhajtják, miszerint kellőleg felszerelt folyamodványaikat folyó évi június hó 25-éig ezen szolgabírói hivatalnál benyújtják.

Kelt Ó-Szivacon 1881. évi május hó 24-én.

Latinovics Gyula,
szolgabíró.

Csász. kir. osztr. szabadalommal

és
porosz kir. miniszteri jóváhagyással.

Dr. Berchardt illatos növény-szappana, a testőr szőpítésére és jobbitására, elismert hatékonysága minden bőrkülsőseknél, eredeti csomagocskákban bepecsételve 42 kr.

Dr. Koch növényekorkái, ismét jelessegi házi szer hűtés, rekedtség, nyálkásodás és torokkarcolásnál stb. 70 és 35 kros eredeti dobozokban.

Dr. Beringuier zamatos koronaszese, értékes illat- és mosóvíz, mely az életszerveket erősíti és ülteti; eredeti palackokban ára 1 frt 25 kr és 75 kr.

Dr. Beringuier növényi hajfestőszere, viódian fest feketé, barna és szőke színre; teljesen felszerelve kefével és csészével 5 frt.

Dr. Lindes tanár növényi rudacs-kenőse, a haj fényét és ruganyosságát fokozza és egyszerűs mind az oldalhaj összetartására is alkalmas; eredeti darabokban 50 kr.

Dr. Hartung China-héj-olaja a haj növesztése- és szépítésére, peccsételt és polárban bélyegzett üvegekben ára 85 kr.

Dr. Sain de Routemard zamatos fogszappana a fogak és a foghús épentartására a legáltalánosabb és legbiztosabb szer; 1/1 és 1/2 csomagocskákban ára 70 és 85 kr.

Balsamos olajbogyó-szappan, a bőr finomságára és puhaságára éltető és tartós befolyása által tünik ki; 35 krajcáros csomagokban.

Dr. Beringuier fü g ö k é r -hajolaja a haj és szakáll sűrítésére és föntartására, 1 palack ára 1 frt.

Leder testvéreket balsamos földi dióolaj-szappana, darabja 25 kr. 4 darab 1 csomagban 80 kr. Különösen eszládoknak ajánlható.

Dr. Hartung növény-kenőse, a hajnöves felkeltésére és felcsúszására, bepecsételt és üvegekben bélyegzett tégelyekben ára 85 kr.

Gyógyszeres Benzoe-szappan, legfinomabb mosószappan, ugyanazon eredménnyel bír, mint a Benzoe-tinktúra: ára csomagonként 40 kr.

Az egyedüli elarusítás a fent kitett árak mellett

3-3 **ZOMBORBAN**

Falcioné Gusztáv és Popics István uraknál.

Hamisítások ellen különösen óvást teszünk.

Raymond és társ,

császári királyi szabadalom-tulajdonos Berlinben.

Mittel gegen Hausschwamm & feuchte Wände.

Mein Dr. H. Zener's Antimerulion ist das einzig sicherste Mittel gegen Hausschwamm, Fäulnis, der Pilzbildung in Brauereien & Weinkellern. Unentbehrlich zur Imprägnirung alles Holzwerks. Gleichzeitig empfehle meine Feuer- und wetterfeste Wasserglasfarben. Solide Droguengeschäfte werden noch als Niederlagen gesucht.

Chem. Fabrik, GUSTAV SCHALLEHN,
Wien X. Bezirk. 6-4

4 gráci 1880. évi országos kiállításán elismerési oklevelet nyert.

ÉRTESÍTÉS.

Hazánk egyik legszénasavdúsabb savanyúvizéről
a mohai ÁGNES-forrásról.

Vegyelemzése a fehérmegyei mohai ÁGNES-forrás vizének:

1000 gramm vízben	1000 gramm vízben
Szénasavas natrium 0,04415 gramm.	Borsavas natrium 0,00676 gramm.
Szénasavas kálium 0,01278 "	Kénsavas calcium 0,02297 "
Szénasavas litium 0,00740 "	Phosphorsavas calcium 0,00015 "
Szénasavas calcium 1,22051 "	Aluminiutimoxyd nyomai
Szénasavas magnesium 0,34241 "	Kovász 0,06646 "
Szénasavas vasoxydul 0,00603 "	Títánusz 0,00114 "
Szénasavas mangán 0,00074 "	Szerves anyag vajsavak (?) nyomával 0,02398 "
Chloronatrium 0,00262 "	Száradt alkatrészek összege 1,65108 "
Chlorammonium 0,00262 "	Száradt és félig kötött szénasz 2,80064 "

azaz 1400 köbcentiméter. A víz fajtsulya 1,00461; a víz hőmérséke 11,2° Celsius (levegőé volt — 2° C.) a vízből kitolduló gáz vegyalkata térfogati százalékokban kifejezve:
Szénasz 99,001%
Idegen gáz 0,99%, mely csekély
100,00

voltánál fogva nem volt felismerhető.
E fennebbi elemzés mutatja, hogy ezen víz a savanyú vizek között az elsők közé sorolandó. Tekintve, hogy egyszerűs-
ván csupán szénasavakat tartalmaz, igen nagy mennyiségű szabad szénasz mellett ezen ásványvíz a tiszta földes savanyúvizek
közé tartozik. — Budapest, 1880. június.

Dr. LENGYEL BELA, m. k. egyetemi tanár.

ORVOSI NYILATKOZAT.
A mohai ÁGNES-forrás tiszta földes savanyúvíz az igazgatóság alatt levő Rókusz-kőház különböző osztályain nagy kiterjedésben alkal-
maztatván, úgy az osztályos fürdők jelentései, mint saját mellételeg osztályonon és magángyakorlatomban nyert meggyőződés alapján állhatom, miszerint
kittűző hatásmak bizonyított a **légző-, emésztési és húgyvezeték hurutos bántalmánál**, és azért mind azon esetekben, a hol száradtszénasz tartal-
mának nagy mennyisége alkalmaztatását megengedi, kiválóan ajánlható. — Budapest, 1881. február hó 5-én.

Dr. GEBHARDT LAJOS, egyetemi tanár és a Rókusz-kőház igazgatója.
A mohai ásványvíz Dr. Lengyel B. tájár elemzése után indúlva, a szénaszavas földes ásványvizek közé tartozik, s annak ivásra hasz-
nálata alkalmatlanul javallható a **görvélgyökör, tüdővész, crontitágyulás,** nemkülömben **angolkór** esetében. — Budapest, 1880. június 19-én.

BALOGH KÁLMÁN, orvosintor és egyetemi tanár.
Kivonat a megyei tisztifőorvos jelentéséből. A Moha község határában fekvő Nagyságos Kemplen Imre ur tulajdonát képező ártézi kút, a
földszin fölött mintegy fél méternyi magasságban emelkedő savanyúvíz-forrás. Vízének mennyisége 24 órákért 86,4 hektoliterre, hőfoka 11,20 C. fajtsulya
1,00461. A mohai savanyúvíz Dr. Lengyel B. tájár elemzése szerint, egyike hazánk legszénasavdúsabb vízének, s csupán szénaszava-
sok tartalmazzán: föltalattása bizonyára, a más, megtevő bantoló források mellett is, ugy gyógványi tekintetben, mint a közhírszólattól is nyeres-
ség. **Vegyalkatára nézve a mohai ÁGNES-forrás a Gieschbüllli savanyúvízhez hasonlítan leginkább, föltalattása nemzetgazdá-
szati tekintetben is kiváló fontosságú bir.** Rendeltetése léven mintegy a Gieschbüllli savanyúvízét piacunkról jogszorítani. A víz tiszta, á-
látós; hosszabb időn át üvegekbe zárt állapokban sem képez üledéket; nagy mennyiségű szabad szénasz tartalmának fészere nem enged meg sójainak vegy-
bontását; ize kellemesen savanyú, tisztán használva is igen üdítő; borral megítve élelken pezseg, kellemes italul szolgál. A mi a viznek mennyisége a **gyomor**
idegvégét kellemesen érinten s enyhitőleg hatván azokra, a víz az **emésztési zavaroknál** s a **gyomornak az idegrendszer bántalmán ala-
puló bajában** is jó szolgálatokat tesz; vegyalkatát képző kőnyen bomló sóknál fogva, kiváló előnyökkel bír a **gyermekgyógyászattal**; a meny-
ben a **gyermekgyógyászattal** s ebből kifolyólag a **görvélgyökör** és az **angolkór** kórtalattását megakadályozza, a meny-
ben a **gyermekgyógyászattal** s ebből kifolyólag a **görvélgyökör** és az **angolkór** kórtalattását megakadályozza. Alattában
a mohai ÁGNES-forrás mindazon köröknél kiváló figyelmet érdemel, melyeknél a szervei életi támasztás az **angolkór** és az **idegrendszer** szer-
ködésének kártalán föltalattása kívánatos. — Székelybányán, 1880. május hó 13-án.

Dr. VARGA ZSIGMOND, föltalattás-tisztifőorvos.

Borral használva már is kiterjedt kedveltségnek örvend.

ÉDES KUTY L.
ORSZÁGOS FÓRAKTÁR:
magyar királyi udvari
ásványvíz-szállítónál

BUDAPESTEN.
Ugyszintén kapható minden gyógyszerertárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.
Ezen hazai vállalatot a nagyérdemű közönység kegyes pártfogásába bízta a tiszteltelő ajánlja
Mohán, 1881. év tavaszán.

A mohai Ágnes-forráskut kezelősége.

4 gráci 1880. évi országos kiállításán elismerési oklevelet nyert.

Az első évi elszállítás meghaladta a 80,000 palack mennyiséget. Zombor, Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomdájából

Melléklet a „Bácska“ 24-ik számához.

hivatalban három, négy, esetleg több éven át, elanynyira, hogy a jegyzői teendők minden ágában kellő jártasságot szerzett magának úgy, hogy nyugodt öntudattal készül vizsgára menni és . . . hirtelen, megdöbbenve olvas egy az ön ideája szerinti magas rendeletet; képes ön magának lefesteni az ily esetben előtűnő elkeseredettséget, s tudja mi ennek következménye? — Megmondom önnek, az a kétségbeesés.

Es kérem, tessék csak kérdezni oly egyéneket, kik több osztályt végezni szándékoznak „mi a céljuk?“ s biztosítom egytől sem fogja hallani, hogy községi jegyző akar lenni, szó sincs róla; tekintsen mélyebben a gyakorlatba s észre veendi, miszerint oly iskolát végzett egyének, például végzett jogászok, technikusok és a többi, vajmi csekély része kénytelen — a szó leg-szorosabb értelmében — a jegyzői pályára lépni s vajmi csekély része fogja azt tenni, még pedig azért, mert sokkal háládatosabb pályára van alkalma magát elő-készíteni. Ön azt mondja, hogy sok diplomatikus ember nyomorkodik hivatal nélkül; legnagyobb részvétet nyilvánítom e tekintetben, de egyben nem mulaszt-hatom el önt e hetilap folyó évi — május hó 24-én megjelent — 21-ik számának egyik cikkére figyelme-zeteni, mely e kérdést bővebben tárgyalja; (a cikk szer-zője Kiss Gyula úr) ott megtalálhatja, hogy mi a bi-bije annak.

Ön ihlettel említi továbbá, hogy 10—15 év múlva a községi jegyzők kara kizárólagosan jogot végzett férfiakból fog állani; minek ez most, midőn majdnem ott vagyunk, a hol a jegyzőnek megtiltassék, hogy szerződést írjon, kötelezvényt állítson ki és a többi; mire kell itt jog isme?

Fordítsuk a dolgot bármiképp, kitűnik, hogy felesleges volna csak oly egyéneket jegyzői vizsgálatra bo-csájtani, a kik egy bizonyos mennyiségű iskolát vé-geztek. S hogy arról kellőleg meggyőződjék, tessék a szigorú bizottság elé állani tiz diplomával, s ne tessék a jegyzői teendőkben jártas lenni, szerencsés lesz olyan non plus ultrát bukni mint annak a rendje, s viszont: ha nem végzett többet két-három osztálynál, de dolgozott jegyzői hivatalban 3—4 évig — de szor-galommal — hol szakmájában kiképezte magát, biztos lehet, hogy képesítettini fog.

Teljes tisztelettel

W.

(Tisztelt munkatársunk eszméire teszünk egypár megjegyzést. Bizonyos, hogy a művelő előtanulmányok végzése jó jegyzővé nem képesít; mert hisz azoknak nem is jegyzőt, de embert képezni a feladatuk. Már pedig ha a jegyző nemcsak derék jegyző, hanem derék ember is: mindenesetre többet ér. Igaz, hogy iskolák végzése, az ész és ítélet okvetlenül szükséges érettsége iránt nem biztos kezeség; de azok hiánya meg egyáltalán nem kezeség. És ma, midőn a kereslet és kínálat közötti arány az utóbbi javára egyenetlen: bizony nagyon jól tesz az a vármegye, amelyik jó gyakorlatu; de amellet gondolkozni, tervezni és szervezni is alkalmas egyént pártol, azon mesterember-szerű iskolarugott urakkal szemben, akik a fogalma-zás, sőt helyesírás elemeivel is küszködnek s úgy dol-goznak, mint a méhek vagy hódok, melyek szinte szép házat építenek anélkül, hogy Technikát tanultak volna. Hisz azt csak senkise tagadhatja, hogy aki többet tanult, többet tudhat. Szerk.)

Hódságh, május 6-án 1881.

Közérdekű vegytani levelek.

(Folytatás.)

Tanninbalsam Seife von C. G. Hülsberg in Berlin. E szer, mely a nap barnulás, korpá és bőr betegségek ellen használtatik, nem egyéb mint cocus szappan, kevés zöld fenýtűfa kivonata, és csil-lámpópor keveréke. Egy adag 100 gram tartalommal 1 márka. Tanninnak nyoma sincs benne, mit a gyógy-tárakban egy pár kr on kilehet állítani, csak hogy nem oly elegánsan.

Bandwurmmittel von Bloch in Wien. Egy üveg mely sötétbarna és koussohoz hasonló folyadék, áll: gránátgyökér főzetéből, melyhez koussovírág és salmiakszeszből kevés adatik, kihülés után kevés citromsav és alcohol is tetetik. Dr. Klinger szerint az egész a gránátgyökér kivonatából áll, melyben sem alcohol sem citromsav nincs.

Bandwurmmittel von C. Jakoby in Berlin. Egy doboz 20 gram tartalommal nem egyéb kousso por-nál. Ára 6 márka, de 2 márkával is meg volna fizetve.

Barterzeugungs-Tinctur von Bergmann in Rochlitz. Áll chinahéj és raturhia gyökér borszeszes ki-vonatából, melyhez kevés szagos olajvan keverve. Egy adag 40 gram, ára 1 márka.

Barttinctur, Americanische, (Tincture americaine pour la barbe.) E szer a bajusz és szakáll fe-ketitására használtatik, áll pedig 3 féle folyadékból. 1. pokolkó oldata, 2. gubacsfestvény és a 3. kénatrium oldatából. Szépen fest, de ártalmas a hajra nézve.

Bergbalsam von G. Schmidt in Berlin. E szer mely aranyér, étvágytalanság, fejfájás és nyálkahányás ellen ajánlatik, áll rebarbara gyökér, millefolium, rhamni frangule héj, filixmas gyökér borszesz ki-vonatából, melyhez kevés soda és cukor adatik. Minthogy a folyadék keserű, jó az étvágytalanság ellen, és jó olvasztó szer. Ezt a gyógytárakban összekevert keserű tincturák egészen helyettesítik.

Birkenbalsam, von Fridr. Lengiel. Szépitő-víz, mely a szeplők, májfoltok, vörös or, egyáltalában az arc finomítására van ajánlva. Az egész hamuszir oldata vízben, kevés szappan, gummi arabicum és gly-cerin keverékéből áll. Egy üveg ára 4 márka, melynek értéke 1 márka, a gyógytárakban 10 kr ért is kapni.

Blanc de Perles szépitővíz, nem egyéb mint szagos vizek borszeszeli keveréke, mely üveg alján higany alvas és szénsavas óloméleg van lerakódva. E szer mind a fognak mind a szemnek igen ártalmas; — de mégis akárhányan találkoznak kik ezt használják, — mert nem tudják ennek utóhatását.

Bleisuchtpulver von Thrusi. Egy keverék-por, mely vaspor, gummi arabicum, füge gyöképor és polygon aniculare poraiból áll. Egy adag 40 gram, ára

4 márka, mely valódi szédelgőszer fél márkával is meg-van fizetve.

Bleisuchtwasser, von Dr. Ewich, tartalmaz szénsavas szikeny éleget, sőt, kénsavas szikeny éleget, szénsavas meszt, és kevés szénsavas vaséleget. E szer csupán a vasélecs és egy két só jelenléte által kevésse olvasztó- és erősítőszer. A budai vizek hatásukra nézve sokkal felülmulják azt.

Blutreinigungsthee, von Franz Wilhelm in Neunkirchen. E nagyon is kereset thea áll; senna-lel, sassaparilla, édesfa és tarack gyökerek, valamint vörös santálfa, édeskeserszálcas keverékéből. Ezt a theát úgyszólván minden falu szelvényében árulgatják a tudákos borbélyok és javas asszonyok. Ára 90 kr, mely-lyet a gyógytárakban 10—20 kr ért kaphatni: — ter-mészetes hogy nem oly nagyszerű kiállítás — és utasítással.

Blutreinigungsthee, F. Wöllers in Graz. Szinte gyökerek és füvek keverékéből és jó adag penész szagú porból áll. Egy csomag 100 gram. Ára 1 1/2 márka, melynek valódi értéke 20 kr. A jóhiszemű kö-zönség fizeti a penészes gyökereket azért, mert azok külsőleg csinosan becsomagolva és utasítással vannak ellátva.

Braunetinetur von Netsch in Rauscha. E szé-delgő folyadék áll Dr. Hager szerint: kreosot 1 rész és 3 rész székfűszegolaj keverékéből. Leimbach sze-rint pedig 1 rész kreosot 3 rész székfűszegolaj bor-szeszben oldva, coccinellával festve. Ára 2 grammak 1 márka, melyet a gyógytárakban 10 kr ért kaphatni.

Bramaelixir, (echt asiatischer Magenbitter) von Ch. Rama Ayon in Hamburg. Ezen elixir mely gyomor erősítésére használtatik áll: cardamom, zimet, székfűszeg, gyömbér, és galgant gyökerek, valamint kevés bors keverékéből, melyek vizes borszeszsel pár napig pálitva, szűrélve, 30 csöpp üröm olajjal vegyítve, adja a Bramaelixirt, mely egyidőben majdnem nélkülözhetetlen volt sok családoknál. Megjegyzendő, ho y a gyárakban az ily szerekhez soha tiszta lepárolt bor-szeszt nem használnak, hanem pálinkát kis rum esz-niával szagosítva, — készítik azt.

Brustpulver von Beliol in Paris. Ez a por mely chronicus köhögés ellen van ajánlva, áll: tej-cukor, gummi arabicum és seignetsó keverékéből. Egy üveg ára melyben 70—80 gram por van, 10 frank, mely egy frankal is megvan fizetve.

Bruchsalbe von Gottlieb Sturzenegger in He-risan, Canton Appenzell. Hager szerint nem egyéb mint 1 rész babérmagolaj 50 részszirral keverve. Egy adag ára 5 márka, mely kenőcsöt a gyógytárakban 10 krajcárért is kaphatni.

Bonbons vernifuges de Caroz. Ezek a bonbonok minden darabja tartalmaz 15 centigram scumonium, és 2 cent. santonint, mely a giliszták ellen van ajánlva. Hatásukra nézve jók, de a gyógytár-akban készített cukrok tökéletesen helyettesítik azt.

Brustgelée von Daubitz in Berlin. Ez a szer mely chronicus hurutok ellen van ajánlva, áll: izlandiai zuzmó főzetének cukor és enyv keverékéből, melyben kevés ánizs mag és kis orosz thea fél óráig pálitatik. Egy adag 210 gram, ára 1 márka. Mint-hogy a szer igen nyálkás, közönséges hurutoknál csillapító szerül jó, — de az enyv jelenléte miatt, mely bőfűgést, és gyomor nyomást idéz elő, nem ajánlható.

Brustpulver von Beliol in Paris, mely chronicus megbetegségek ellen ajánlatik, áll: gummi arabicum, tej-cukor és seignetsó keverékéből. Egy üveg 60 gram tartalommal 8 márka, melynek valódi értéke 2 márka.

Brustsyrop. Mayerféle fehér mellszörp, mely 10—15 féle betegségekrol van ajánlva, nem egyéb cukor vízben feloldva, és kis mennyiségben benne-rek leve felfőzve, mely a hozzá készített üvegekben utasítással együtt ellátva van; adja az oly keresett fehér mellszörpöt.

Ehhez csaknem hasonló az ugynevezett Steyerisch. Kräutersaft, mely Dr. Hager szerint semmi egyébrol nem áll, mint burgonyacukor, syrop kis méz és tolu balsam keveréke, — mely szinte 10—12 féle betegségről van ajánlva.

A Mayerféle fehér mellszörpnek adagja 2 tallér, a Steyerisch. Kräutersaft-nak 80 kr. o. é. Mind a kétféleszer a szédelgés remeke. Bár mennyire tilta-kozik a gyógyszerész e szerek vévése ellen, mégis a vevők magasztalják, és igen keresik azokat. — Mundus vult decipi, ergo decipiatur!

Brustwarzenmittel aus Paris. Ez a fo-lyadék mely szinte a szédelgés egy neme, áll: ólom-éleg felfőzve erős ecetben. Egy üveg 32 gram tar-talommal 4 1/2 márka; — melyet a gyógytárakban. Olomecet név alatt 10 kr ért kaphatni. Bizonyára a hazai készítmények ép oly hatással bírnak, mint a Párisiak, de sajnos a mai korszellem csak az angol és francia gyártmányok felé hajol, bár azok fényes kiállításuknál fogva a szédelgés remekei.

Calydor-Essenz, Schönheitsmilch von J. Pohl-mann in Wien. Ez a tejszerű folyadék mely szagos vizek, és calydr essencia keverékéből áll, sem nem árt ugyan, de nem is használ.

Cardini spiritus, von Bohemi spiritus, mely mindenféle fogfájások ellen van ajánlva, nem egyéb kámför spiritusban székfűszeg olaj oldata. Egy üveg 15 gram tartalommal 3 márka, melyet a gyógytár-akban 10—20 kr ért kaphatni.

(Folyt. köv.)

Gritzmann Károly,
gyógyszerész.

Bács-Bodrogh vármegye központi

választmányának június 10-iki ülésében a követválasztási tisztviselők következőleg állapították meg:

Az almási választókerületbe:

Választási és egyszersmind I. szavazatszedő küldöttségi elnökök:
Schmausz Endre.

Jegyző:

Szüics Lajos.

Az I. szavazatszedő küldöttséghez beosztott

községek és azok szavazási sorrendje:

1. Almás.
2. Kis-Szállás.
3. Rém.
4. Felső-Szt.-Iván.
5. Bikity.
6. Tataháza.
7. Mélykút.

II. szavazatszedő küldöttségi és egyszersmind helyettes választási

elnökök:

Boromisa Tibor.

Jegyző:

Nagel Nándor.

A II. küldöttséghez beosztott községek és azok szavazási sorrendje:

1. Kunbaja.
2. Csávoly.
3. Mateovics.
4. Madaras.
5. Borsód.
6. Jankovác.

Helyettes elnökök:

Kuluncsics Tamás.

Milasevics Antal.

Helyettes jegyzők:

Kuts Adám.

Hirman Miklós.

A rigyicai választókerületbe:

Választási és egyszersmind I. szavazatszedő küldöttségi

elnökök:

Alföldy Gedeon.

Jegyző:

Rehák Nándor.

Az I. szavazatszedő küldöttséghez beosztott községek és azok szavazási sorrendje:

1. Rigyica.
2. Katymár.
3. Gara.
4. Krusevlya.
5. Sztanisics.

II. szavazatszedő küldöttségi és egyszersmind helyettes választási

elnökök:

Radimeczky Ferenc.

Jegyző:

Schvemlein Lőrinc.

A II. szavazatszedő küldöttséghez beosztott községek és azok szavazási sorrendje:

1. Vaskut.
2. Báthmonostor.
3. Csataalja.
4. Baracska.
5. Dautova.
6. Gákova.
7. Kolluth.
8. Sztantova.
9. Béregh.

Helyettes elnökök:

Tápay Péter.

Pilger Nándor.

Helyettes jegyzők:

Egi Mór.

Pacher Béla.

Az apatini választókerületbe:

Választási és egyszersmind I. szavazatszedő küldöttségi

elnökök:

Mihályi János.

Jegyző:

Bosnyák János.

Az I. szavazatszedő küldöttséghez beosztott községek és azok szavazási sorrendje:

1. Apatin.
2. Bezdán.
3. Monostorszeg.

II. szavazatszedő küldöttségi és egyszersmind helyettes választási

elnökök:

Bodnár Imre.

Jegyző:

Boldizsár Pál.

A II. szavazatszedő küldöttséghez beosztott községek és azok szavazási sorrendje:

1. Doroszló.
2. Ó-Sztaapár.
3. Szónta.
4. Kupuszina.
5. Prigl.-Szt.-Iván.

Helyettes elnökök:

Amann József.

Ertl János.

Helyettes jegyzők:

Gáiszt Béla.

Gillich Péter.

A hódsági választókerületbe:

Választási és egyszersmind I. szavazatszedő küldöttségi

elnökök:

ifj. Szalay Károly.

Jegyző:

Szalay Frigyes.

Az I. szavazatszedő küldöttséghez beosztott községek és azok szavazási sorrendje:

1. Hódság.
2. Filipova.
3. Cservenka.
4. Bogojeva.
5. Keresztúr.

II. szavazatszedő küldöttségi és egyszersmind helyettes választási

elnökök:

id. Trischler X. Ferenc.

Jegyző:

Radoychich Endre.

A II. szavazatszedő küldöttséghez beosztott községek és azok szavazási sorrendje:

1. Karavukova.
2. Rác-Militics.
3. Bresztovác.
4. Veprovác.
5. Déronya.
6. Lality.
7. Parabuty.

Helyettes elnökök:

Ostermayer József.

Scultéty Ede.

Helyettes jegyzők:

Antity Jusztin.

Zányi Bódog.

Az ujbárszi választókerületbe:

Választási és egyszersmind I. szavazatszedő küldöttségi

Elnök:
Schneberger János.
Jegyző:
Schlagetter Gyula.

Az I. szavazatszedő küldöttséghez beosztott községek és azok szavazási sorrendje:

1. Uj-Verbász.
2. Ó-Verbász.
3. Topolya.
4. Szeghegy.
5. Feketehegy.

II. szavazatszedő küldöttségi és egyszersmind helyettes választási

Elnök:
ifj. Városy Károly.

Jegyző:
Boskó Mór Antal.

A II. szavazatszedő küldöttséghez beosztott községek és azok szavazási sorrendje:

1. Hegyes.
2. Kucura.
3. Kis-Kér.
4. Torzsa.
5. Kula.

Helyettes elnökök:
Babits Károly.

Roth Károly.

Helyettes jegyzők:
Mokry Viktor.

Rákits Miklós.

A kernyajai választókerületbe:

Választási és egyszersmind I. szavazatszedő küldöttségi

Elnök:
Széchenyi Jenő.

Jegyző:
Mangh Ferenc.

Az I. szavazatszedő küldöttséghez beosztott községek és azok szavazási sorrendje:

1. Kernyajai.
2. Nemes-Militics.
3. Ó-Szivac, Kis-Sztrapár.
4. Pacsér.

II. szavazatszedő küldöttségi és egyszersmind helyettes választási

Elnök:
Deák Szaniszló.

Jegyző:
Preszly János.

A II. küldöttséghez beosztott községek és azok szavazási sorrendje:

1. Bajmok.
2. Bajsa.
3. Csonopla.
4. Ó-Morovica.
5. Uj-Szivac.

Helyettes elnökök:
Kunzabó Antal.

Schuller József.

Helyettes jegyzők:
Vojnics Dezső.

Kovács Sándor.

Az ó-kanizsai választókerületbe:

Választási és egyszersmind I. szavazatszedő küldöttségi

Elnök:
Karácson Gyula.

Jegyző:
Dr. Engelman Zsigmond.

Az I. szavazatszedő küldöttséghez beosztott községek és azok szavazási sorrendje:

1. Ó-Kanizsa.
2. Martonos.
3. Csantavér.
4. Sándor.

II. szavazatszedő küldöttségi és egyszersmind választási

Elnök:
Kelemen János.

Jegyző:
Hajdufi Károly.

A II. küldöttséghez beosztott községek és azok szavazási sorrendje:

1. Ada.
2. Mohol.

Helyettes elnökök:
Gajcsinovicz Milos.

Kafga Gyula.

Helyettes jegyzők:
Petrovácz Ferenc.

Szűcs István.

Az ó-becei választókerületbe:

Választási és egyszersmind I. szavazatszedő küldöttségi

Elnök:
Csupor Gyula.

Jegyző:
Berényi Hugó.

Az I. szavazatszedő küldöttséghez beosztott községek és azok szavazási sorrendje:

1. Ó-Becse.
2. Petrovostelló.
3. Tisza-Földvár.

II. szavazatszedő küldöttségi és egyszersmind helyettes választási

Elnök:
Dr. Milkó Ignác.

Jegyző:
Zavisics István.

A II. szavazatszedő küldöttséghez beosztott községek és azok szavazási sorrendje:

1. Járek.
2. Temeri.
3. Szenttamás.
4. Turia.

Helyettes elnökök:
Debelyácsi Izidor.

Radánovicz Döme.

Helyettes jegyzők:
Sztokovics Vazul.

Mezey Zsigmond.

A kulpini választókerületbe:

Választási és egyszersmind I. szavazatszedő küldöttségi

Elnök:
Szász János.

Jegyző:

Zsigmond Gyula.

Az I. szavazatszedő küldöttséghez beosztott községek és azok szavazási sorrendje:

1. Kulpin.
2. Cséb.
3. Ó-Kér.
4. Uj-Soóvé.
5. Glozsán.
6. Ó-Futtak.
7. Uj-Futtak.

II. szavazatszedő küldöttségi és egyszersmind helyettes választási

Elnök:
Eigl József.

Jegyző:
Herczeg Gyula.

A II. szavazatszedő küldöttséghez beosztott községek és azok szavazási sorrendje:

1. Begecs.
2. D. Sz. Iván.
3. Kiszács.
4. Piros.
5. Bulkesz.
6. Petrovác.
7. Ó-Soóvé.

Helyettes elnökök:
Gligorievics Péter.

Bierbrunner Gusztáv.

Helyettes jegyzők:
Baruskovits István.

Csupics Péter.

A tovarisovai választókerületbe:

Választási és egyszersmind I. szavazatszedő küldöttségi

Elnök:
Mezey Károly.

Jegyző:
Mallin Károly.

Az I. szavazatszedő küldöttséghez beosztott községek és azok szavazási sorrendje:

1. Tovariso.
2. Ó-Palánka.
3. N.-Palánka.
4. Uj-Palánka.
5. Gajdobra.
6. Obrovác.
7. Novoszelló.

II. szavazatszedő küldöttségi és egyszersmind helyettes választási

Elnök:
Dr. Hipp Miklós.

Jegyző:
Mihájlóvics Mihály.

A II. szavazatszedő küldöttséghez beosztott községek és azok szavazási sorrendje:

1. Bukin.
2. Bács.
3. Paraga.
4. Pivnica.
5. Vajsza.
6. Bogván.
7. Plávna.
8. Szilbás.
9. Bácsujfalu.

Helyettes elnökök:
Dr. Bernheim Samu.

Pávlovics Izidor.

Helyettes jegyzők:
Fischer Nándor.

Payerle János.

A titeli választókerületbe:

Választási és egyszersmind I. szavazatszedő küldöttségi

Elnök:
Mikosevics József.

Jegyző:
Mezey Imre.

Az I. szavazatszedő küldöttséghez beosztott községek és azok szavazási sorrendje:

1. Titel.
2. Káty.
3. Mosorin.
4. Gardinovec.
5. Vilova.
6. Lok.
7. Kovil Szt. Iván.
8. Alsó-Kovil.
9. Felső-Kovil.

II. szavazatszedő küldöttségi és egyszersmind helyettes választási

Elnök:
Sztřílich Mihály.

Jegyző:
König Gábor.

A II. szavazatszedő küldöttséghez beosztott községek és azok szavazási sorrendje:

1. Zsablya.
2. Gyurgyevó.
3. Nádaly.
4. Csurog.
5. Goszpodince.

Helyettes elnökök:
Isakovits Jakab.

Marsits János.

Helyettes jegyzők:
Jancsó Ödön.

Eremics Milan.

Kortés világ.

(Megjelent az „Üstökös” június 12-iki számában is.)

Kortés kurjong, nyargalász ló,

Fent lobog a magyar zászló,

Alatta fél körben állnak

Teherunott jámbor népek;

Épen követ-jelöltüket

Éltetik, hogy odalépek.

Hallgassuk meg, hogy mit árul,

És ítéljünk a szavárul.

Rá is gyujtott ilyenformán:

„Hunczut, bitang ez a kormány!

Egyig hazaáruló mind,

Aki többet reá szavaz,

Mert ígér és meg nem tartja:

Minden szava, tette — ravasz.

Aki igaz magyar ember,

Azt kiáltja: Tisza nem kell!

Már maholnap az adótul

Minden magyar ember koldul;

Enni, inni meg pipálni,

Kávézni se szabad ingyen,

Adót szed a Tisza-kormány

Mindenféle rongyon-rinyen.

Mondja hát, ki jogot tisztel:

Tisza nem lesz főminiszter.»

Tovább is szólt ez az ének

A választók seregének;

Hanem azért — hogy megtudják,

Ki részén van az igazság:

Megegyeznek, hogy a másik

Jelöltet is meghallgassák...

— Hátha még sincs úgy egészen?

S minek vasat venni rézen?

»Nem igaz — mond ez komolyan —

Hogy hát Tisza ilyen olyan.

Igér... amit ő szeretne,

Rajta is van hogy megadja;

Amit aztán ki nem vivhat,

Nem sürgeti, csak a vadja.

Ember tervez, Isten végez;

Tégy többet, ha nem elég ez.

Az sem igaz, hogy a Tisza

Jogainkat elpaklizza.

Ha egiünkön van is felhő,

Ha még nem is tiszta azúr,

De legalább ő alatta

Magyar földön magyar az úr.

Sz' túl meg azon sir a német,

Hogy miatta már nem élhet.

Az szent igaz, hogy adóbul

Több kijutott, mint a jóbul;

De hisz azt mind elszámolja,

Megmondja, hogy hová tette;

Tőlünk szedi, reánk költi,

Minek hát a szedte-vette?

Ha nagy is a teher itt-ott:

Tisza sokat takarított.

Persze... könnyen zagyvál-beszél,

Hogy így-amúgy nagy a veszély,

A kinek csak az a célja,

Hogy e réven követ legyen,

És — bár semmi terve sincsen —

Handabandáz völgyön-hegyen.

Tisza ott is áll emberül,

Hol a dolog tetre kerül.

És végre is... nincsen köztünk,

Akit eddig felfödöttünk,

Se jobb magyar, se okosabb,

Se erősebb kezű vezér;

Akinek nem kell a válság,

Az tűzbe jön velem ezér;

Hazánk beteg; veszedelmes

Új orvos a rég beteghez!»

Erre aztán, hogy betöltse

Szerepét a falu bölcse:

»De bizony csak igaza van,

Ugymond, ennek a Tiszának;

Ha nem volna irigylésre

Méltó, rajta mit rágnának?

Hogy irigylik — ez vigaszunk;

Csak azért is rászavazunk!»

M. I. L.

HULLÓ CSILLAGOK.

Bihari Gyula beszélje.

(Folytatás.)

Julia felrezzent. Elemér gyengéden magához ölelé őt.

„Igen! sirt nekünk Julia! mélyen a föld alatt!

— szólt — a hol megtörik az önkény átkos hatalma,

hol nincs remény, csalatkozás. Hol nincs nyomor, rang,

gazdagság! Nincs szenvedés, munka, csak békés egy-

formaság, szentelt nyugalom. Ime ütött az óra, mely

kiüz paradicsomból, e perc tette semmivé boldog

reményem könnyű kártyavárait, boldogságomat, egész

lényemet! Elhagylak örökre, visszajövetlenül. Isten

veled ábrándom szép világa! lázas lelkem ködképe te!

Isten veled reményim széthullott rózsabokra, te her-

vadó bimbó, melyet keblemre tűzni tiltja egy felsőbb

akarát! Menj! hajtás nyugalomra e bájos fejecskét,

pihend ki zavart agyad lázas gondolatait, s álmoldj a

menyről, angyalokról, örök boldogságról, s ha feléb-

redsz, a legszebb mosoly nyiljék bíbor ajkidon s egy

balga képnek, bohó álomnak véld azt, a mit ma meg-

síratsz

el enged

majd he

elhagyó

kedet, m

szállja

sem lesz

Es

karok k

kedvese

Jul

vait zav

gondolat

zásra ser

„H

az erkél

teljes ág

nézett. „

a marasz

tünt. Eg

csendes l

mér alan

„Ist

alulról

Jul

kedvese

távoli za

messzebb

szen elha

„Ist

Mos

hang szó

gróf volt

gyermeké

távozó le

titkát, a

szégyentő

s torkán

eresjét, sz

mitott. P

jutott le

gyötört-t

friss lég

szobáját.

egyébként

kezett az

bár az új

morú besz

„M

vés szüne

„Bé

ható zava

„Es

„Saj

Szegény

Hal

„Soh

— hogy i

zugságnál

rángatózás

„Vil

áthatott

„Szé

siratsz. Isten veled örökre! légy boldog Julia, feleld el engem, sietve, fájón, mint végzeted kívánja, de ha majd holnap, holnapután gondolataid akaratlanul is elhagyott, boldogtalan szerelmesed után ragadnak lelkedet, mint egy titokzatos szellem a vigasztaló angyal szállja meg lelkedet a gondolat, hogy Szamosváryé sem leszsz!*

És e szavakkal gyorsan bontakozott ki az ölelő karok közül s még egy mohó csókot nyomva egykori kedvese ajkára, gyors léptekkel haladt az erkély felé.

Julia megérté szándokát. Beszédének utolsó szavait zavart agya ugyan felfogni képtelen volt, de a gondolat, hogy talán utoljára látta, gyors elhatározásra serkenté. Gyorsan felemelkedett és követte Elemért.

„Elemér!” szolt fájdalmas hangon. Elemér már az erkély párkányzatán állott és karjaival a fa erőteljes ágait fogta át. Julia szavaira megállt, visszazélt. „Isten veled!” szolt és még egy csókot hintve a marasztó leánya felé, az erkély párkányzatáról eltűnt. Egy reccsenés, hangos zörejt és azután minden csendes lett. Julia az erkélyre sietett, letekintett. Elemér alant állott.

„Isten hozzád! elérhetlen esillagom!” susogá alulról s azután a eszérjék és bokrok mögött eltűnt.

Julia ott állt, az erkély párkányzatánál távozó kedvese után sóhajtván s fájó merengéssel figyelve a távoli zajra, mely lódobogáshoz hasonlított, mindég messzebb és messzebbre távolodva, végre pedig egészen elhalt.

„Isten veled Elemér! — susogá — Isten veled!”

Most egy kéz nehezült vállaira s egy komor férfi hang szólalt meg mögötte. Julia felsikoltott. Halmi gróf volt. Komor, mogorva arcával tekintett reszkető gyermekére, kinek szemében még ott csillogott a könytávozó kedvese után. A tudat, hogy atyja megleste titkát, a legnagyobb félelembe ejt. Arca lángolt a szégyentől s szívének lázas dobogása elfojtá lélekzetét s torokán akasztá a mentő szót. De mégis összeszedte erejét, szüksége volt a lélekjelenlétre, eshetőségre számított. Pedig Halmi gróf mindent tudott. Véletlenül jutott leánya titkának ismeretére. Heves főfájástól gyötörtetvén, hason szándékból mint Julia, az erkélyre friss lég után kívánczolt s ez okból hagyta el hálószobáját, s így jutott a dolog tudomására. Juliára egybéként némi szerencsével, mert a gróf ép akkor érkezett az erkélyhez, mikor azt Elemér elhagyá s így bár az éji látogató figyelmét nem kerülte el, de szomorú beszélgetésük tárgya titok maradt előtte.

„Miért e könyek?” kérdé hidegen a gróf egy kevés szünet után. Juliát meglepte e nemvárt kérdés.

„Beteg vagyok atyám, jó, hogy jövé!” szolt látható zavarral.

„És mért nem hívd a társalkodónt?”

„Sajnálom zavarni nyugalmát! Ne bántsd atyám! Szegény Scharlotta az este oly bágyadt volt.”

Halmi gróf arca még inkább elkomorult.

„Soha sem hittem Julia — kezdé szorosan — hogy ily elvetemült lehetnél. Nincs utálatosabb a hazugságnál. Ki volt ez idegen?” Julia testén görcsös rángatás futott végig. Vesze volt.

„Völgyi Elemér!” susogá reszkető s a szégyentől áthatott hangon.

„Szégyeneld magad! Becsületed be van szennyyezve. Ez megbocsáthatatlan bűn, mit csak vér tisztázhatna.”

Julia nem kért, nem esdekel. A kerevetre rogyott és kezeivel elfedé arcát, nem mert atyja szemei közé nézni. A gróf villámokat lövelt szeméből megtört gyermekére, de bármennyire tomboltak is azok keblében, elnyomta indulatát. Átérezé boldogtalan gyermeke kínait, hiszen ő is átélte egykor e néma szenvedést, de melyet a körülmények nála egy boldog álommal, futó boldogsággal varázsoltak. Az elmúlt időkre gondolt, szenvedő gyermekére tekintett s egy lopott könyvesebb sietett végig komor arculatján. Holt neje jutott eszébe, a kinek mását egyetlen gyermekében Juliában látta. A lelkiismeret bántá, nem mert büntetni, mert maga volt a bűnös. E széttépett, szép virágra tekintett, melyet ő tett azzá a mi, s a ki miatta emésztő hervadásra vetette magát azért, hogy visszavárassza neki azt a boldog időt, mit ő könnyelműen eljátszott. De egyidejűleg ébredt fel benne a nagyüri gőg és nagyravágyás ördöge. „Inkább a halál, mint a koldúsbot!” s a következő percben ismét az a mogorva, szívtelen alak állt Julia előtt.

„Holnap Sveicha utazunk — szolt a gróf — Vitznauba a Rigihez kedvenc vidékedre s ott megesküszöl. Az idő és a távol talán feledtetik tévedt szerelmedet! Jó éjt!”

S e szavakkal otthagya az erkélyt s a szőnyegajtó mögött eltűnt. Julia nem szolt ellene semmit. Nem kért, nem borult atyja lábaihoz, hogy megakadályozza e gyilkos terv kivitelét, mely örökre elszakítja őt menyországától Elemértől, tudta, hogy mindez hiába lenne, csak könyei eredtek meg sűrűn, záporoként, szívből zokogott, siratta eltemetett boldogságát, Elemért s önmagát

III.

Másnap Julia tört szívvel elhagyta a kastélyt. Egy fogat robogott ki kora reggel a legközelebbi vasút állomáshoz Julia s a gróffal, kevés podgyászszal terhelt, mivel csak a legnékülözhetlenebbeket vivék magukkal. Két nap mulva pedig Szamosváry Endre gróf követte jegyesét, hogy visszajövet, mint imádott nejét mutassa be honának. Halmi gróf nem jó számított akkor, midőn azt vélte, hogy a messze távol, az idő, s talán a gyönyörű vidék feledtetni fogják Juliával fiatal, s mint bizton hívé első, vad szerelmét, melyet a pillanat szüli, a perc táplál, s a másik pillanat eltemet, akkor is csalódott, midőn azt hívé, hogy a Szamosváryval való folytonos érintkezése, annak őnzetlen szerelme, finom modora s a gondos figyelem, mellyel Juliát környezé, lassan-lassan meghozza a kívánt sikert, Julia vonzalmát is a gróf rokonszenves személye iránt. Lehet, hogy reményeiben nem is csalódott volna, hogy mindez elérhető lett volna, a gróf szép, nemes, deli férfi volt, megjelenése vonzó, hangja kellemes csengésű, mely egyenesen a szívhez szól, és szerette nagyon, hévvel, szenvedélyesen Juliát, de Juliának előbb kellett volna megismerne Völgyi Elemérnél. A gróf elkésett. Első szerelme

fogva tartá szívét, nincs mód, hatalom, kényszer, mely Elemér kedves arcát onnan eltörölni képes lehetne. Julia a régi búskomoly leánya maradt. Semmisen érdeklé. A fürdői élet tarkabarkaságai, a zajos levegő, vidám lakomák, melyek zsiszbasztó, soha nem szűnő kedélyességeikkel egész napon át körülhullázzák, egy pillanatra sem üzhették el a komor felleget, mely lelkén barangolt. Idejét atyja mellett, de legnagyobbreszt az Isten házában tölté. Kerülni látszék az embereket és gyűlölni a személyét körülrajongók — reá nézve — izetlen udvarlásait. Mi Szamosváryt illeti, csaknem figyelmen kívül hagyá, sőt gyakran egész napokon át elkerülte. Szegény gróf! és ő tapasztalta, tudta ezt. Tudta már, hogy Julia nem szereti, hogy kényszer fűzi őt hozzá, és még sem birt volna lemondani. Mégis remélt. S midőn Julia közönyös tekintete arcára esett, midőn fagyos, parancsoló szavait hallá; ő fájdalmasan sóhajtott fel: „talán ha nóm lesz?” És remélt. Szerette Juliát tisztán, örült szenvedélylyel, mint a kis csalóány berkét, a sirhant könyeit, az erény a jót. Feltette a viránytól, hova lábaeskája hágtott, a viránytól, mely szép keblén mosolygott, a szent feszülettől, melyet kis ajka érintett, a hüs galytól, mely habfehér vállaira simult, midőn a kert árnyékaiban pihent, és mégsem nyerhette meg szívét! Pedig hánszor hullott már lábaihoz, hánszor elmondta már azt, ami szívét egy kínos pokollá avatta, s hánszor akarta megkérdezni tőle, hogy tulajdonképen mért is gyűlöli őt, de Julia szép szemei hallgatást parancsoltak. Ilyenkor visszafojtván előretörő könyeit, leküzdve az égető kint, mely csaknem kettő repeszté szívét, kün a szabadban keresett menedéket. Ott járt-kelt, némán bolyongva a zöld fasorok között, gondolataival bibelődve s néha néha egy forró könyvesepet törölve le arcáról, úgy fájt neki e bánásmód, az élet, minden s e percben úgy érzé, mintha nem volna itthon e földön, mintha csak ide letévedt, lezúllott szegény teremtes volna, hogy itt megtanulja mit tesz az szenvedni, élni?

E percben is ott jár az alkonyi szellővel halkan beszélgető ős fák között. Nem egyedül, tájdalma kísérelépte. A suttogó fák lombjai némán látszanak helyeselni keserveit, a kis madár oly fájón kesereg ott a hüs lombok között, mintha csak az ő szenvedéseiről dalolna egy bús melodian románcot. De ő nem figyel ezekre, beteg lelkét nem érdeklé már semmi ezen a világon. Elég annak azt a nagy keserűt elviselni, mely óriásként nehezedik reá. Mit bánja ő azt? Öntudatlanul jár a gondtal rendezett fasorok között mint setét árny, lelke Juliánál barangolt. Gondolatai úzik, csak távolabb, csak messze! Ki tudja hová, ki tudja merre?! El! tovább, tovább. Az ő gondolatai messze ragadják őt a földről, a boldogtalanok országába. A fűszál is, a pajkos esti széllel játszadozó falevél, a csicseregő kis madár, a szellő lágy suttogása, mind-mind arról látszanak beszélni, hogy ő mennyire boldogtalan. Öntudatlanul jár ott a kanyargó utakon, szerte tévedezve az óriási fatörzsek között, csak gondolatai, csak bánata nem hagyják el sehol. Mindenüvé követik, mindenütt vele vannak.

Egyszerre a mint épen egy fasorba fordul, szemközt vele egy fiatal alig 26 éves halászegényt pillantott meg felfelé jönni. Testét halász öltöny és bő zubbony fedé s kezében evező lapátot tartva közeledett Szamosváry egy futó pillantást vetett a mellette elhaladó legényre s aztán újból visszaesve fájó merengéseibe, némán haladt tovább. Mit is érdekelné ezt a magas személyt az a szegény, jelentéktelen külsejű ember? Pedig ha véletlenül reá tekint akkor, midőn az mellette elhaladt, megborzadt volna attól a gyilkos tekintetől, mellyel az a setét, villogó szempár végig méregeté őt. Látta volna, hogy mint sápadt el a fiatal halász legény arca, mint szorulnak ököre kezei s ha visszafordul, látta volna, hogy mily gyűlölettel tekint vissza az reá, miközben összeszorított ajkai valamit morogni látszottak. De a gróft most más gondok foglalkoztatták, semhogy az egyszerű halászegényre ügyeljen. Tovább lépdelt, gondolatai tova szálltak a képzelet szárnyain s kedvesével enyelegetek, a mig ő itt érzéktelenül, kínos gyötrelmek közt bolyong le föl, a néma fák hüs árnyéka alatt. Egyszerre halk zúgás, csendes locogás és tompa moraj ütök meg fileit. A mint tovább halad, a moraj közelebb és közelebb jó. Egy időre elhagyják szomorú gondolatai és figyelni kezd. Most a fasor végére ért, lassan felemeli setét tekintetét s magasztos látvány terült el szemei előtt.

Alig tíz lépésre mint mosolygó napsugár, setét felleg lepelből hirtelen bontakozék ki a tó az erdő két zöld kebléből. Sima, redőtlen homlokán szent nyugalom ült, csak néha-néha vet lassú hullámot, a gyöngy habjaival futkosó szellő, melyben édes kéjjel fürdik a nedvesség s az alkonyi keblére téré nap végső estusára. Olyan volt a tó mint édes álomba szenderült óriás, mint kedvese után merengő leánya arca. Szamosváry édes gyönyörrel legelteté szemeit könnyű hullámain. Oly ellentét volt ez az ő háborgó lelkének tengerével! Oh! milyen ellentét! A lanyha szellő oly édesen susog a fák lombkoronái közt; majd vidor dalt füttyörszve, a tó fölületére csap, gyengéden fűröszte tagjait annak kristály ezüst cseppében, azután pedig tova fut annak sima hullám tengerén, maga után édesgetve a habokba ringó partifit. A karsú fenyők csendes áhitattal integetnek a szenvedő felé, halk hangon susogva valamit, mintha mondanák: „Szegény te! itt nem találd fel azt, a mit keressz! szánunk!” A tó nyájas mosolylyal tekint reá, kékes habjai mintha beszélnek hozzá valami csodás, ember által meg nem érthető nyelven! „Szállj le hozzánk föld gyermeke! Jöszte ölembe! Itt lent nem ismerik mi a bánat, szenvedés, nálunk örök béke, nyugalom honol. Szállj le hozzánk föld gyermeke! csókjaim eloltják emésztő kínaid, karjainkra veszőnk s édes álomba szenderítve leviszünk, oda le, mélyen, hol feltalárod a mit elvesztettél s a mit fent hiába keresnél, nyugalmodat, boldogságodat. Szállj le hozzánk föld gyermeke!” és így tovább. Így susog a nyájas tó, így susognak a csendes tó jörszívű hullám gyermekei s a szenvedő, mintha megértené szavukat, egy bús sóhaj tör elő keble mélyéből, elgondolkodik, ajkai lassan megnyílnak s beszélni kezd ábrándos fájdalomtelt hangon.

(Folyt. köv.)

Pattantyúk.

— Van ma színelőadás? — kérdi egy idegen a pincért.

— „Yes” — volt a válasz.

— Oh! hát angolul beszél ön?

— „Oui.”

— Franciául is?

— „Ja.”

*

— Bemutatom önnek N. N. birtokost, ki a mult-kori baromkiállításán első érmet nyert.

— Örülök.

*

— Bizalmas levelezés. Pistikám! hozd el kölcsön a frakkodat, mert estére bálba akarok menni.

— Szívesen, csak küldj egy nadrágot, hogy elvihessem.

*

Dr. M. vadászni volt, de nem hozott este haza zsákmányt.

Neje ezen szavakkal fogadta:

— No Izidor, ma tudom, hogy nem ütél.

Színház.

Szombaton, e hó 4-én „A kékszakálú herceg” operett adatott. A címszerep Fekete meglehetősen adta. Pajor Emilia a nála megszokott elevenséggel és kedvességgel játszott és csinosan énekelt. Vihary Bo-bech királynak, és Kiss Pista Oszkár grófnak nem váltak be.

Vasárnap, 5-én „A piros bugyellár”-t adták. Pajor Emilia takaros bíróné volt, s a Blaha Lujza számára irt szerepnek jól megfelelt. Kiss Pista, mint Csillag Pál és Vedress (Török Mihály) különösen dicséretet is érdemelnek.

— r — a.

Hétfőn a „Borzáné Marcsája,” Almásy 3 felv. népszínműve adatott, félig telt ház előtt. Az est koszorúját osztatlanul Pajor Emilia (Marcsa) érdemli. Kiss Pista jó magyaros zamatú csendbiztos volt. Hogy Vedress — a daltársulat igazgatója és Boross — társulati tag — jól játszottak, nem is újságra való — mert régi dolog. A többiek is emberli megfeleletek.

A darab azonban a „kitűnő” jelzőt protekció mellett sem érdemli meg; mert ha ez jó népszínmű, akkor Szigligeti rosszat nem irt.

A szinkör jobboldalán a szélső ülések nagyon léghuzamosak, pedig ezt könnyen el lehetne háritani.

Szerk.

Kedden Vedress Gyula jutalmazására „Az örültek háza Djonban” című idegrázó színmű adatott. A jutalmazott nehéz szerepének nagyon jól megfelelt. A darabot megrövidítették, úgy hogy az előadásnak már $\frac{3}{4}$ tizkor vége volt. Ezt a közönség és az örült személyesítője idegeinek kiméleése szempontjából méltányolhatjuk. Közönség kevés számmal volt jelen.

Szerdán Tóth Kálmán emlékszóra javára Dócy Lajos „Csók”-ja került színpadra. Nagy vállalat volt a különben derék szintársulattól ezzel a darabbal megpróbálkozni. A siker közepeszerű volt. A szép cél nagyobb közönséget érdemelt volna.

Csütörtökön Csóka Sándor fellépésével és javára Rosen Gyula „Egy rozsz ember” című vigjátéka adatott. A derék igazgató ugyancsak jól megtanulta szerepét, s ennek érzetében kezdetben túlgyorsan is beszélt. Játéka ügyes és élénk, s csak hanghordozása nem volt néhol megfelelő. Mindenesetre csak sajnálnunk lehet, hogy igazgatói teendői nem engedhették élvezetes játékát többször is bemutatni.

Mellette dicsérettel kell megemlitenünk Tőkés Emiliát (Emma), Vedress (Béla), és Boross (Bokros).

A darab — habár belbecse nincs, és szövése nem természetes — élénken van írva, mulatságos jelenetekkel és érdekes dialogokkal. A csekélyszámú közönség pompásan mulatott.

Szombaton ismét jutalomjáték volt: a Kiss Pistáé. A régi jó „Vén bakancsos és fia a huszár” népszínművet választotta előadásra. Jól játszott és szépen énekelt, oly kis közönség előtt, minőt még az e tekintetben el nem kényeztetett szinkör sem látott. A többiek is jól játszottak s Boross mint vén bakancsos és Vihary mint Fritzsokát nevetettek eredetiségükkel.

— r — a.

Vasárnap a „Falu rossza” került színpadra, oly zsufolt szinkör előtt, aminőt még Zombor nem látott. A vonzó erőt az gyakorolta, hogy három műkedvelő is játszott. Nem voltak azok műkedvelők, hanem titkos művészek, kik arra a föltevésre esábitanak, hogy egész előéletüket színpadon, vagy legalább szerepük tanulásával töltötték.

Olyan Gündör Sándort, mint Városov László úr volt, a budapesti népszínház is mindennap megnézne és megtapsolna. Tárcaay Jozefin k. a., mint Finum Rózi, olyan kedves volt, hogy nem koszorúkat, de egész virágkerteket érdemelt volna jutalmul. Boriskát a szende Berényi Vilma k. a. az ártatlan szerelem és veleszületett szendeség pazar zománcával tette élvezetesbbé.

A színészek sem engedtek jó hírnevükből: Boross (Feledi), Vedress (Lajos), Bákai Teresi (Csókáné), csak fokozták közkedveltségüket. Vihary (bakter) egyik legjobb szerepét mutatta be; az egyszer jól tulzott. A zenészek jegyezzék meg, hogy énekest kisérni, nem annyit tesz, mint neki hangot adni; hanem annyit, hogy az ő hangját kell követni. És ez kivált az első éneknél fonakul történt.

Választási mozgalmak.

Csütörtökön f. hó 9-én megyei közgyűlés volt, melyet Főispán úr öméltósága díszmagyarban megnyitván, Karácson Gyula főjegyzővel fölolvastatta a jövő országgyűlésre szóló kegyelmes királyi meghívót. A gyűlésnek egyéb tárgya nem levén, ezután feloszlott.

Teljesen biztos forrásból jelenthetjük azon cirkáló kószahirekkel szemben, hogy Gromon Dezső a tovarisovai kerületben visszalépett, miszerint Gromon Dezső azon választó kerületben minden bizalommal felfog lépni. Miután az ellenjelöltnek programja is szabadelvű; miután azon kerület minden önérdetelen választója ismeri Gromonnak azon vidék s e megye körül szer-

